

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ograde dežele za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. [Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Zahtuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Za ostanila plačuje se od peterostopne peti-vrste po 12 h, če se ostanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnistvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnistvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Zaradi praznika izide prihodnji list v četrtek, 26. marca 1903.

Učiteljsko vprašanje v dež. zboru goriškem

II.

Ko je bil deželni zbor odšel na dolge počitnice, pustivši nerešen načrt o pravnih razmerah učiteljstva, začelo se je bilo to spogledovati prenečeno in povpraševati, kaj se je zgodilo, in kako se je zbila neslana šala z učiteljstvom? Kako se je zgodilo, da ni prišel pred zbornico načrt zakona? Nikdo ne ve odgovora! Dr. Tuma je vprašal na shodu v Ajdovščini posl. Grčo, naj pojasni to vprašanje. V odgovor je dobil, naj vpraša dež. glavarja! Kdo je kriv? — Deželni zbor z glavarjem vred!

Ko so se bili deželni poslanci lepo vdomačili v deželni hiši ter se dobro počutili na mehkih sedežih — s podloženimi s 16 K na dan, so se vstrašili števil, katere so zračunale, koliko bi stalo deželno šolstvo po novem načrtu. Kje dobiti denar? Slovenci so se spomnili na dež. šol. zalog. Lahki pa, da v tega ne privole in načrt je bil kolikor toliko pokopan. Zopet so bili deželni poslanci v močniku kakor muha. Kako se izklopati iz njega? Našle so se sorodne duše. Sorodne v tem — učiteljstvo pustiti še dalje v bedi. Škandal za deželo je, da morajo udove in sirote onih mož, ki so žrtvovali vse za blagor mladine iste dežele, živeti sebe in sirote v potu svojega obraza kot navadne dninarice. Šolski zalog je bil kriv, da se je odložil načrt za poznejše seje po novem letu. Vse je kazalo, da je načrt kakor pokopan. Kdor nima dobre volje pomagati danes, ne bo de, imel, pomagati jutri. Kdor hitro da, dvakrat da. Odkladki so — odpadki! Poslednjega so se poslužili dež. poslanci. Odložili so načrt in s tem so ga mislili

pokopati, kakor so ga tudi v resnici. Žalostno, a resnično. Trebalo pa je k temu več prefriganosti, kakor bi je človek smel pričakovati od deželnih poslancev, ki bi imeli biti dobri očetje svojim podložnim, a so jim, vsaj učiteljstvu, brezsrčni očimi.

Ko se je bil na spomlad razšel dež. zbor, brez da bi bil pretresoval in sprejel zak. načrt, sumilo je učiteljstvo, da mora biti nekaj vmes in da deželni zbor ni dobre volje pomagati.

Novi položaj je rodil zaupni shod v Ajdovščini, dne 4. dec 1902: Da bode vedelo učiteljstvo pri čem da je ter da bode znalo ukremiti potrebnih nadaljnjih korakov, povabili so se k shodu tudi poslanci obeh slovenskih strank. Došla sta bila po jeden zastopnik t. j. dr. Tuma in župnik Grča. Oba sta se izjavila ugodno o tem, da bode načrt sprejet. Shod pa je bil, sprejel marsikatero željo, da bi se načrt v marsičem še spremenil in zboljšal. Z gotovostjo se je mislilo poizjavah obeh poslancev, da bode načrt sprejet z vsemi slovenskimi in vsaj 4 laškimi glasovi.

Shod je bil tudi sklenil, da se skliče v Gorico tik pred zborovanjem dež. zbora zaupni shod vsega učiteljstva v deželi t. j. slovenskega in laškega. To se je zgodilo 27. decembra. Udeležba pri obeh shodih je bila razmeram primerna. K drugemu shodu so bili vabljeni vsi deželni poslanci z dež. glavarjem in c. kr. namestnikom. Odzvali so se je 4 poslancev, 2 slovenska: dr. Tuma in prof. Berbuč in 2 laška (dr. Luzzatto in Holzer). Dr. Luzzatto je zagotavljal, da deželni zbor gori v simpatijah do učiteljstva (Kdo pa jih je vprašal po simpatijah?) in izražal upanje, da znani načrt bode sprejet; vendar je dal razumeti, da bi morala tudi država doprinesiti k stroškom za ljudsko šolstvo. Razumeli smo moze, da deželni zbor bi že zvišal plače, ako bi stroške plačal kdo drugi. Furbo!

Prof. Berbuč, poslanec in odbornik je imel dolgo govoranco o raznovrstnih davkih in dokladah in davščinah. (Škoda za sapo, kajti to je bilo učiteljstvu že znano poprej po prof. Berbuču in brez njega!) Njegova izvajanja so bila tale: Doklade na izravne davke: zemljarino, hišarino, obrtnino so že tako visoke, da se ne dajo več zvišati v namen zboljšanje pravnih razmer učiteljstva. Doklade na užitnino, vino in meso so tudi že dovolj visoke za druge deželne potrebe (na pr. plače dež. uradnikom in služabnikom). Davščina na žgane pijače se ne da zvišati, ker jo ima država v svoji režiji (delež, katerega plačuje država naši deželi, se porablja za mastne zvišane plače dež. glavarju 6000 K, deželnim odbornikom 5krat po 4000 K in potnine in dneine dež. poslancem po 16 K na dan in dvo-vprežen voz!!!)

Opaziti moram, da kar navajam v oklepajih, je modro zamolčal dež. odbornik in poslanec Berbuč!

Po razmotiranih prof. Berbuča bi bilo mogoče le tedaj pomagati učiteljstvu, ako se zviša davščina na pivo. Aha! Zdaj smo pač zvedeli, pri čem smo ... Prof. Berbuč bi bil lahko na kratko rekel s pesnikom: Lasciate ogni speranza ...

Za svojo modrost je žel govornik zaslužen pohvalo: burno ugovarjanje. To se pravi: za norca imeti učiteljstvo! Videlo in poznalo se je govorniku, da se je zavdal, da mož ni govoril le v svojem imenu, ampak v imenu večine deželnega zbora.

Kjer se je dalo dobiti denarja, porabili so ga v prvi vrsti za se; za učiteljstvo pa so pustili davščino na pivo in sicer 1. ker država ne pusti zvišavati več te davščine, 2. ker se na Goriškem (brez Gorice) še zdaj potoči le malo piva, 3. ako bi se davščina še zvišala, potočilo bi se ga še veliko manj in 4. ker je gotovo, da laški poslanci ne privole k zvišanju doklade na

pivo, ako bi tudi vlada privolila, v namen zboljšanja učiteljskih plač in pokojnin. Dr. Luzzatto, kot zastopnik mesta Gorice, je koj pritrdil temu mnenju.

Zastoj sem upal in se bal, slovo sem upu dal.

Na shodu v Gorici nam je natočil prof. Berbuč čistega vina, t. j. povedal nam je hladno-krvno v brk, da od deželnega zbora goriške dežele nimamo pričakovati primerne zboljšanja. Drugi dan je prišel deželni zbor svoje pretrgano zasedanje. Po dolgem cincanju je prišel znani načrt šolskega odseka v razpravo dne 2. januarja 1903.

V bolj spoznavanje naklonjenosti deželnega zbora moram najprej povedati, da načrt se je v odsekih med tem časom v marsičem poslabšal, pokvaril. Izpustila se je nekatera točka ugodna za učiteljstvo, a nobena želja, izražena na shodih, se ni uresničila. Sprejela se je v načrt tudi določba v §§ 10. in 16. »s privoljenjem deželnega odbora z namenom, da načrt ne zadobi najvišje potrdbe. Tako postopanje bi se zamoglo imenovati z jedino primernim izrazom: rokovnjaško postopanje z učiteljstvom! Tako zamore postopati le deželni zbor Goriškega! In za tak načrt, o katerem so bili deželni poslanci povsem prepričani, da ne bode potrjen, ampak da je le pesek v oči učiteljstvu, so zgubljali poslanci dneve in dneve in trosili deželne denarje ter se držali pri tem resno in celo razburjali so se — harlekin! Tudi potem, ko je zastopnik vlade opozarjal, da naj se izpusti neumestna pritisklina, ki je protipostavna in zapreči najvišjo sankcijo, je ostal deželni zbor — pri svojem mrtvorjenem detetu, kajti hotel je napraviti načrt nesposobnim za zakon. Škoda za denar, katerega so porabili poslanci ta čas.

Čujmo še, kako so govorili zastopniki naroda priznameniti razpravi.

Poročevalec dr. Marani je hvalil načrt, da znači izdatno zboljšanje (kakšno, ko ne postane, ker ne more postati zakon?! Kako bi se imenovalo tako besedičenje?) Priporočil je z vso resnostjo in zgovornostjo, da naj se sprejme načrt, kakor ga predlaga šolski odsek (t. j. tak, da ne bode potrjen!).

Dr. Holzer je priznaval (z besedo) važnost učiteljskega stanu, a tožil je o težavah, da mora dežela nositi težko breme (stroški za odbornike in poslance so seveda lahki in sladki za poslance!).

Dr. Gregorčič je izjavil v svojem in v imenu stranke svoje, da priznava potrebo zboljšanja, ako, no, ako bi ne trebalo plačati ...

Dr. Treo je deklamiral znano pesem o »pionirjih omike« itd. ter je stavil pozneje dostavek, da naj bi dežela nosila nove stroške mesto okrajev. S tem je zadel v črno pri zastopnikih mesta Gorice in njih zavetnikih, laških poslancih.

Dr. Graziadio Luzzatto je z zvišenimi besedami se potegoval za načrt (tak, kakršen je, tak, kakršen ne more biti potrjen!!!). On bi bil za zboljšanje, a plačala naj bi država, nikdar in nikoli pa ne bi privolil, da bi k stroškom nosilo tudi mesto Gorica, katere zastopnik je. Lep junak!

Dr. Tuma se je jedini potegnil za primerno zboljšanje — brez tistih »če bi«. Rekel je in prav je rekel: »Če stavljate pogoje, nočete dati, brez pogojev in brez dostavkov lahko damo; dajmo s polno roko, s polnim sreem.«

Vladni zastopnik, dvorni svetnik grof Attems je pozdravil načrt, a prigovarjal, da naj se izpustita brezpotrebna pristavka, ker radi teh načrt ne bo potrjen. Dr. Tuma mu je pritrdil, a dr. Luzzatto ugovarjal (ker noče zboljšanja!) in zbornica je sprejela tak načrt, ki ne postane zakon, ampak je le pesek v oči, slepilo.

Dr. Verzeznassi, »stari prijatelj« učiteljstva, ni mogel zakriti

LISTEK.

Iz naših župnišč.

Iz preteklega časa.

To vam je staro, malo župnišče v hribih, — ako še stoji. Najbrž so skromno pritično poslopje, ki je iz gledalo, kakor kaka kmečka krčma, že podrli in sezidali novo še prej ko je prišel novi naslednik starega, sedemdesetletnega župnika — pri sv. Trojici recimo. Nobena deželna niti okrajna cesta ni takrat vodila na strmi hrib, kjer je stalo nekaj zapuščenih bajt. Tujci niso prihajali v te kraje a hribovci sami so bili navajeni jarkov, grap in od hudournikov razritih kozjih potov. Niti šole, niti učitelja ni bilo gori in kadar je prišel kak orožnik, dacar ali davčni eksekutor v to pusto gnezdo, pozdravil in pogostil ga je župnik vselej z veseljem. Mnogo ni imel ali suhe svinjske gnjati in naših dobrih kranjskih klobas je bilo pri njem vselej dobiti, tudi dobre kapljice, da se omoči želodec. Joj, če bi vina ne bilo, bi bil naš župnik že davno

umrl in ne bi deseglel skoro osem-desetih let na tej božji zemlji. Zakaj pil je rad. Kol'kor kapljic tol'ko let ... to je bila še slajša popevka, kakor latinska maša pred oltarjem.

Še ga vidim: majhen, čokljast, lasje beli kakor sneg, obraz vesel, hribovski in kar nič duhovit, poraščen z belimi, ščetinastimi kocinami, — bril se ni rad. Obleden je bil v starinsko, črno-zeleno duhovniško suknjo, ki se je zadaj na komolcih in na plečih svetila od umazanosti. S svojimi farani ni živel v prevelikem miru božjem, tožaril se je nad vse rad. In kakor pravijo ljudje, ni bilo samo enkrat, da je komu namesto poslednjega blagoslova zaklical v odprti grob: »Viš, Jože ali Tine, tako dolgo si me uganjal, zdaj sem te pa vendar jaz ugnal!« Pri sodnji daleč doli v trgu je bil znan, kakor nihče iz celega okraja. Humor je imel imeniten, čeprav malo grčav in sodnijske gospode je vselej nakratkočasil za cel mesec. Daleč na okrog so se pripovedovale originalne anekdote o njegovi osebi. Kadar je imel pri sodnji opravo, pripeljal se je vselej

skupaj s kmetom, s katerim se je pravdal; in po obravnavi je zopet šel na visoki, nerodni lojtrski voz svojega nasprotnika — in vkljub velikanskemu ropotu tega hribovskega vehikla ju je bilo slišati skozi celi trg, kako se pravdata in zmerjata.

Kar se tiče vere, mož ni bil posebno pobožen. Njegove pridige, maše, večernice in druge molitve so bile jako kratke, kar pa v očeh hribovcev, ki so bili raztreseni v malih vaseh daleč naokrog, ni bila napaka. O postnem času je hodilo tudi par trgovcev, uradnikov in takih ljudij iz trga in iz sosednjih župnij k njemu k 'spovedi, ki so videli nekaj sveta in sami niso vedeli ali še verujejo v vse cerkvene dogme ali ne. Bila je poetična in zanimiva taka pot k spovedi v hribovje. Vstati se je moralo ob treh, štirih in oditi brez zajutрка in drugičnega okrepčila na pot. Bili so vselej vsaj trije prijatelji ali znanci skupaj. Trudni in zmučeni od ne navadne, težavne hoje so prišli k sv. Trojici. Spoved in druge formalije so bile končane, kakor bi tremil

in župnik je vsakega izmed njih že v spovednici povabil, naj pride potem »v njegovo bajto na žgance«. In res so se zbrali pozneje vsi pri originalnem starcu. Najprej je prinesla stara, godrnjava kuharica slivovke ali brinovca, — nebeška kapljica žgana od vernih njegovih faranov; ako se je želodec ogrel, prišli so ajdovi žganji s kislim zeljem na mizo in pozneje se je zalivalo s sladkim, zlatim vincem. Bela kava se v župnišču ni pila nikdar, razven morda od kuharice. Ali kadar so vinski in drugi plemeniti duhovi nadležno silili v glave, tedaj se je pojavila na mizi objemna posoda dišeče, črne in sladke tekočine, ki ni smela biti kršćena niti od kapljice belega, nedolžnega mleka.

Pogostiti je trojiški župnik pač znal vsakega, ki zna ceniti naše frugalne narodne jedi: kisló repo z rebroci in krompirjem, zelje, fižol in klobase in kar je še družih dobrot, ki ganejo srce vsakega Kranjca. Ali za vsakega ni bil enak gostitelj. Gospodo, tisto gospodo po mestih, ki ne zna jesti brez serviete, pa naj je bila tudi bolj ali manj blagoslov-

ljena, tisto ni mogla njegova pristna hribovska čud kar nič trpeti.

Enkrat je bila pri sv. Trojici birma. To je bil velik dogodek, zakaj prej so morali hoditi vsi hribovci doli v sosednje župnije k birmi. Bilo je določeno, da se pripelje škof k osmi, deveti uri gori in da se takoj po zgotovljenem opravilu zopet vrne. Da bi škof obedoval pri trojiškem župniku, to je bilo izključeno. Ni imel niti srebrnih žlic, niti mnogo več, kakor šest celih, četudi že precej oškrbanih krožnikov. Sporočilo se mu je torej, naj poskrbi samo za pošten prigrizek, da gospodje od dolgega pota preveč ne oslabe. Človek bi mislil, da bo naš župnik v velikih skrbeh prekuoval od svojih ovčic piščeta, jajca, morda še celo mlado jagnje ali mladega pujska. Ali kaj še! Sporočil je orožnikom, dacarju, eksekutorju in občinskim slugam vseh sosednjih občin, naj pridejo, če imajo v hribih kaj opravo, še ta teden, — k njemu, da se bo cvrlo in pohalo do nedelje in da se bo točila dobra, stara kapljica, katero je on, starec, hranil za svoje zadnje dni.

kopita ter se je zavzemal za to, da bi zakon ne stopil v veljavo, ko bo razglašen, ampak šele potem, ko bi vlada potrdila dodatne predloge o pokritju.

Dr. Gregorčič se je strinjal s tem. Proti so bili: Naglos, vladni zastopnik, dr. Faidutti, dr. Luzzatto, dr. Tuma s tovarišema. Dr. Verzeznassi z nekaterimi laškimi in slovenskimi klerikalnimi poslanci so zapustili celo zbornico. Prav, da se poznamo!

Tako je mlatil deželni zbor zopet prazno slamo, ki je sicer poslancem dajala lepih svetlih kronic, a učiteljstvu praznih obljub, besedij, peska v oči...

Učiteljstvo pa je modrejše za jedno skušnjo, da je vnovič spoznalo deželni zbor goriški, kateremu je mari naš stan kot lanski sneg. Kdor zančuje tožavni naš stan, ta nima al' srea, al' nima možgan; (ali obojega ne).

Sokolska ideja in Slovenci!

VI.

Potujeni prav do mozga, prevlečeni z barvilom tuje neslovanske prosvete dvomljive vrednosti ne zavedamo se Slovenci — narod v svoji množici — naloge, katero naj dopolnimo kakor narodna individualiteta slovanskega pokoljenja. Tuje mišljenje, tuje čustvovanje nas prevzema. Gospodarji naši vsiljeni nam s kruto, eurovo silo, so sistematično demoralizovali slovensko ljudstvo v narodno-političnem pogledu.

Največ krivde v tem oziru pripisujemo šoli, in to od ljudske šole naprej skozi srednje šole gori do vseučilišč. Skrbno pazijo na to, da v naše šolske knjige ne zaide kaka opazka, ki bi dala otroku premišljevanje o domovini slovenski, o narodu slovenskem v njega celoti. Besedo »Slovenija« bi v naših šolah zadela najhujša kazen! Nasprotno pa z minuciozno natančnostjo zahtevajo znanje nemške literature, poznanje vseh, tudi njenih talni klasikov. V zgodovini zopet moraš poznati vse najnevažnejše pojave tistih nemških Ottonov, Henrikov itd., dočim zgodovine slovanskih narodov ali sploh ne omenjajo ali pa jo očrtajo le z nekoliko šibkimi potezami in še to z nemškega stališča. Dobro mi je še v spominu, kako je nemški profesor zgodovine na gimnaziji v malo prijaznem tonu v četrti uri opravil najsijajnejši del zgodovine češkega naroda (torej tudi avstrijskega naroda) — husidsko dobo. A ko smo se nekateri pripravili, da hočemo profesorja ob izpraševanju o husitski dobi dati resnici odgovorjajoče odgovore, — do tega ni prišlo — ker je profesor eksaminacijo o tem predmetu odstavil z dnevnega reda in sploh o tem ni stavil nobenega vprašanja.

In popohale so se vse piške in piščeta, vsa jajca so se pocvrila in vino se je popilo do zadnjega sode, kjer je čakalo nekaj litrov skisanega vina odrešenja. In ko je prišel gospod knezoškof, narezal mu je naš župnik nekaj stare šunke, trde, kakor usnje, spekel dve stari in onemogli kokoši in postavil na mizo štefan motnega, kislega vina, ki je dišalo po sodu. Dolge oblike do delali go-podje in eden izmed mlajših mu je zunaj v hodniku očital, da mu manjka vse spoštovanje do visokega cerkvenega gospoda, ali župnik se je odrezal: »Ali mislite, da jaz kaj drugega jem? Tukaj v hribih ni nič tort in takih stvarij, naj škof le vé, kako se na taki le fari živi!«

In še en rekotne je imel trojiški župnik z visoko duhovno gospodo in to v svoji lastni cerkvi. V tisti shrambi za sveta olja pri oltarju je imel župnik nabasano vse polno stare vate, suknin in flanelovih cunj in še drugih takih lepih rečij. Škof mu je to lepo počel in zmetal vso ropotijo na tla. Ali župnik je vse zopet z neopisljivo flegmo pobral in pobasal zopet nazaj v

Tam torej, kjer drugi narodi črpajo vir znanju svojemu o zgodovini narodovi, o njega književnosti, tam, kjer drugi narodi zajemljejo narodno svojo zavest, narodni svoj ponos — tam hodi Slovenec po goli pustinji, kjer ga ni okrepčevalnega studenca in je ni zelene oaze.

Ako smo navzlic temu zadnjega pol stoletja po lestvi narodnega probujenja lezli navzgor, tedaj moramo za ta napredek zahvaliti nekatere domo ljubne, prosvitljene može, na drugi strani pa je ta napredek najboljši dokaz o notranji energiji v rodu našem: dosegli smo vse iz lastne sile, iz lastne moči!

Demoralizacija slovenskega rodu v narodno političnem oziru pa je prav jasno očita: noben drug narod ne šteje iz svojih vrst toliko renegatov in v nobenem drugem narodu ni našel vsakteri narodnosti pogubni klerikalizem tako ugodnih tal, kakor v slovenskem narodu...

Vzgojo, ki je nedostaja v narodno-političnih ozirih, moramo rodu slovenskemu pripraviti — s a m i: tej vzgoji je posvečeno delo sokolsko po češki šoli!

V zadnjih letih so razmere v slovenskem sokolstvu postale nekoliko drugačne kakor pa so bile v prejšnjih letih. Začeli smo proučevati sokolsko idejo tam, kjer ima ista svoj izvor — na čeških tleh. Prvi, ki je storil odločilni korak na desno, je dr. Viktor Murnik. Z vsem mladeniškim ognjem se je bil lotil učenja češkega sokolstva. Sadove marljivega učenja pa je praktično prenašal v naše telovadnice, kjer je z vso njemu lastno vztrajnostjo in energijo vzgojil krog učencev, ki danes že v enakem duhu delujejo v Celju, Gorici, Idriji, Kranju, Solkanu, Šiški in v Trstu. Lahko trdimo, da danes stovpr je položen temelj sokolski ideji v Sloveniji. Na tem temelju moramo zgraditi še močeno stavbo in mnogo dela, neumnega dela bode treba, predno jo dogradimo.

Letos ob drugem slovenskem vsesokolskem izletu v Ljubljano, pri likom 40letnice ljubljanskega Sokola, naj slovenska javnost sama sodi o doslej storjenem delu.

Letos pa hočemo tudi storiti korak dalje, ki ga že zahteva potreba sama, hočemo ustanoviti zvezo slovenskih sokolskih društev in tako spopolniti organizacijo, ki čim trdnjša je, tem lepše vspehe poraja. Od našega dela, od naše vztrajnosti bode zopet odvisno, bode-li-mo-ge nam vstopiti v ono močeno vez, ki jo Čehi že pripravljajo, v — zvezo slovanskih sokolskih društev! Kje bo potem tista sila, ki naj bi zrušila ta slovanske zemlje objemajoč »železni obroč«?

Te cilje nam je doseči in te cilje moramo doseči, zakaj — da govorimo z drom. Miroslavom Tyršem — »Malý ten, kdo má jen malý cíl«.

Podstarosta.

shrambo: »Kjer je bilo že tako dolgo, prečastiti gospod škof, naj bo pa še zdaj!«

Eh, bil je slaven moč. V sedmih farah naokoli je bil znan in kjer se je praznovalo v župnišču kako godovanje, primahal je je stari trojiški gospod, da se zopet enkrat po dolgem času najde dobrih rečij, kakršnih njegovo Uršiče ni znalo pripraviti. Prišel je v zelenkasti, ogoljeni suknji, škornje preko kolen, na glavi v zimi staro kučmo, v letu čuden, čestitljiv slammik, ki je bil enkrat bel in preko ramen v vsakem letnem času objemen zelen dežnik z rdečim robom, privezanim na vrvice od sladkorja. Zapel je pri pojedini par okroglih pesmij, deklamiral davne ostanke svojega davnega znanja latinskih klasikov in završil z ljubljeno njegovo: »General Laudon, general Laudon... — Prespal se je na klopi v hišterni, v tujo postelj ni legel nikoli — in jo je še v noči ali pa zgodaj v jutro pobral nazaj v svoje hribe.

Tak je bil. Imel ni nič, zapustil nič, Bog mu daj večni mir in pokoj!

Mladočeški manifest.

Da opraviči svoj prehod od obstrukcije v opozicijo izdal je mladočeški klub oklic na narod, h koncu katerega je načrt jezikovnega zakona, kakršnega je izdelal klub za bodoče pravne konference.

V manifestu se razlaga, da so češki poslanci z obstrukcijo hoteli dokazati Nemcem, da tudi češke obstrukcije ni mogoče zatreti, in da imajo tudi Čehi vsak čas v rokah orožje, s katerim se sposobnost parlamentarnega delovanja lahko uspešno ovira. Da pa so opustili obstrukcijo pri prvem branju drž. proračuna in nagodbe z Ogrsko, storili so zategadelj, ker bi sicer prišla vlada zopet s § 14, a Kürberju bi dali priliko, svoje neuspehe pri avstro-ogrski nagodbi pripisati na račun čeških poslancev. Vse to bi le ojačilo stališče Nemcem.

Taktika čeških poslancev pa se s tem nikakor ni spremenila. Deloma so dosegli Čehi nekaj vspeha, ter so vlado prisilili, da je predložila svoje načrte za rešitev jezikovnega vprašanja. Seveda so češki poslanci morali odločno odkloniti vladne pogoje, ker Čehi nikdar ne odstopijo od svojega načela, da morata biti v vseh deželah češke krone oba deželna jezika popolnoma enakovredna in ker ne bo noben češki poslanec dopustil, da bi se za njihovo upravičeno uveljavljanje češkega notranjega uradnega jezika dale Nemcem koncesije z ustanovitvijo takozvanega zaprtega jezikovnega ozemlja.

Nadalje omenja oklic, da je bila prva in glavna skrb čeških poslancev, zadrževati vedno močnejše in strastnejše zahtevanje Nemcev po raztrganju kraljevine Češke. To zoprstavljenje je tembolj potrebno, ker zahtevajo Nemci delitev nekaterih uradov celo administrativnim putem, in ker pri pristranosti in omahljivosti vlade ni izključeno, da se bo dovolj krepko vstavljala nemškimi zahtevam.

»Boja proti vladi nismo vstavili ter ga ne bomo vstavili. Pri posvetovanjih v odsekih in plenumu bomo svojo dolžnost storili v popolni meri. Ni nam treba zagotavljati, da v naših središčih trepeti isti srd vsled krivice, ki jih mora pretrpeti češki narod, kakor v središčih našega celokupnega naroda. Naj pa nihče od nas ne zahteva, da že danes izpovemo, kako bomo vodili ta boj.«

Jezikovni načrt obsega že večinoma znane zahteve glede zunanjega in notranjega uradnega poslovanja, a to deljeno za Češko ter za Moravsko in Šlezijo.

Dogodki na Ogrskem.

Ogrska zbornica se bavi sedaj le z dogodki pri zadnjih dijaških demonstracijah. Posl. Rohoczy je pripovedoval, da se je med tepežem predstavil nekemu policistu, na kar je ta zaklical svojim tovarišem: »To je državni poslanec, tega ne smete tepsti, temuč le suvati!« Ko so se demonstrantje razšli, so policaji v svoji besnosti mahali s sabljami po stebrih električnih svetilk.

Po dolgem nemiru je dobil besedo ministrski predsednik Szell, ki je zavračal obdolžitve, kakor da so dogodki bili proti pieteti za Kossutha. Krvavih prizorov ni zakrivila policija, temuč le nasilje dijakov. To dokazuje tudi dejstvo, da je bilo ranjenih pet uradnikov, in 28 policistov, pa le 11 demonstrantov. Celotranjeni demonstrantje so morali priznati, da je policija potegnila sablje šele potem, ko je letelo na njo kamenje. Szell je rekel, da se trese, kaj bi bilo z ogrsko ustavo in parlamentom, ako pride do veljave nasilje na ulici in v parlamentu, kakor se pojavlja zadnji čas. — Brambna debata bo trajala še do meseca julija. Edina pomoč bi bil razpust državnega zbora, to pa se ne more zgoditi, ker ima vlada budgetni provizorij dovoljen le do meseca maja. Szellu preostaja le — potrpljenje.

Politične vesti.

Razmerje med Avstrijo in Italijo ni najbolje. List »Giornale d'Italia« dolži Zanardellijev kabinet, da se nalašč odtuja Avstriji s tem, da se ministri udeležujejo spominskih slavnosti, ki so naperjene proti Avstriji. To

velja še posebno o shodih za tržaško vsenčilišče, ki nima drugega namena, kakor dražiti Avstrijo. Avstrija bi rada postavila italijanstvo zoper slovanski svet, Italija mora le Avstriji tako politiko omogočiti.

Veleizdaja v Bosni in Hercegovini. V Travniku se je začel proces zoper šerifa Efendi Arnautovića, ki je vtihotapil 50.000 pušek v Bosno in Hercegovino ter izdal brošuro: »Nezakonitosti v Bosni in Hercegovini,« v kateri se ostro obsoja avstro-ogrška vlada. Obravnava je bila tajna. Arnautović je bil obsojen v dveletno ječo.

Macedonske reforme. Med turško vlado in švedskimi častniki je že sklenjena pogodba, da prevzamejo organizacijo orožništva v Macedoniji. — Pri Golaku se je vršil boj med vstasi in turškimi četami.

V Zagrebu so priredili vseučilišniški v nedeljo ponoči protimadžarske demonstracije. Strgati so hoteli z državnega kolodvora madjarske napise, kar pa je policija zabranila. Demonstrantje so šli nato k glavni pošti ter jo ometali s steklenicami črnila.

Mir se je sklenil med vstasi in vlado v Uruguayu, ne da bi bilo prišlo do prelivanja krvi.

Društvo za varstvo avstrijske vinore je imelo večeraj na Dunaju pod predsedstvom člana gospodske zbornice, opata Karla občni zbor, pri katerem se je sklenilo več resolucij za varstvo vinoreje.

K protestantizmu je sklenila prestopiti cela občina Villa na Tirolskem zaradi neprestanih preprirov v duhovništvu. Ako se kaj takega dogaja na najbolj zeleni veji klerikalizma, je to vsekakor opasno znamenje za »edino zveličalno cerkev.«

Predsednik Castro je odstopil zategadelj, ker so njegovi nasprotniki ugodili zahtevam Nemčije in Anglije, kar je baje na veliko škodo Venezueli.

Za finančno samostalnost Hrvatske se vršijo veliki ljudski shodi v Novi Gradiški, Zlataru, Sušaku, Grobniku, Oseku, itd.

Revizija srbske ustave. Kralj Aleksander je naročil vladi izdelati revizijo ustave. V ta namen se bo posvetoval kralj z zastopniki vseh strank. Namen revizije je razširiti prerogative krone.

Dopisi.

Iz Goč. Malokedaj dobivate v zadnjem času kako sporočilo iz naših »mirnih« Goč. Sedaj se je pa zopet nagromadilo toliko tvarine, da jo moramo pokazati javnosti.

Kurat Ferjančič je sedaj »začasno interniran«, da rabimo izraz dopisnika v »Prim. listu«, kateri je sosedni kurat M. V. iz B. Pa naš božji namestnik, ki trpi za sv. vero je še do zadnjega hipa upal na amnestijo, kajti pričakoval je, da Bog zanj, za hudodelca, kateri se je pregrešil proti božjim in državnim zapovedim, učini kak čudež — pa zastonj. Njegovo društvo Marijinih hčer — v katerem menda že tudi nekaj poka, — je zastoj molilo zanj. Poziv za nastop kazni ni bil preklecan, in v soboto dne 7. svečana zjutraj ob 3 uri ga je odpeljal njegov svak, ekskandidat Habe v Postojino, od koder se je z vlakom naprej peljal. Čudno se nam je zdelo, da večer pred odhodom ni imel nikakega govora pri običajnih večernih molitvah, da bi se poslovil od svojih zvestih ovčic, ampak je večerjal v ožjem krogu svojih »najzvestejših«, med katere je prišel poleg Habeta tudi učitelj Bezeg. Vsi kuratovi, oziroma katoliško narodne stranke pristaši imajo kot gotovo in nepreklicno, da se po dostani kazni zopet vrne na Goče kot dušni pastir in oskrbnik več desetisočakov obsegaajočega cerkvenega premoženja — on hudodelce — ter mu nameravajo napraviti zelo sijajen in impozanten vsprejem. Kaj pravijo k temu drž. oblasti? Ni li to zasmehovanje justice? Kaj pravi k temu § 26 lit. e avstrijskega kaz. zakona? Radovedni smo tudi, kaj poreče temu c. kr. vlada katera ima dolžnost čuvati, da se državni zakonik ne kršijo?

Začetkom tekočega šolskega leta je prišel na Goče učitelj Bezeg mesto od tu kompetentnim potom v Senožeče prestavljenega učitelja g. Mercine. Bezeg je bil, dokler je služboval v Banjiloki naprednjak, in ko je prišel na Goče, je imel vsa usta polna obljub: »jaz sem in hočem ostati nepristranski.« Ako je enkrat okusil Habetovo ambrozijo in nektar — hočem reči piške, račke in pikolit — je sklenil, da je boljše biti »s Habetom in kuratom Ferjančičem,« kot proti njima, in poleg službe učitelja pridobil si je še službo farškega adlatusa. Kakor čujem, je že prevzel vodstvo cerkvenega petja.

K sklepu še jedno dogodbo: Pred enim mesecem napadla sta dva Habetova dninarja na drž. cesti med Vipavo in Št. Vidom idočega R. iz Vipave, ga dušila, ter hotela oropati: v delu sta namreč, da ima pri sebi 800 K. Slučaj se ima R. zahvaliti, da se je nekdo na kolese mimo pripeljal, ter napadnika odvrnil od njunega početja. Z vso zadevo se peča kaz. sodišče v Vipavi. To je sad kurat Ferjančič-Habetove gonje.

„Glas Svobode“

ki izhaja v Puebli v državi Kolerado v Ameriki prijavil je naslednji dopis iz Metlike.

Ko sem pred kratkim prejel nekaj številč Vašega cenjenega lista »Glas Svobode« od prijatelja iz daljne Amerike, sem hlastno segel po njih, ter jih s pozornostjo prečital, da je Vaš list »Glas Svobode« eden najbolj naprednih slovanskih listov, dasiravno izhaja daleč od domovine, na tujih tleh svobodne Amerike. Zatorej upam, c. g. urednik, da mi ne bodejte odklonili teh par vrstic, s katerimi hočem čitatelcem »Glas Svobode« podati, iz naše prijazne metliške okolice, nekaj črtic o boju, katerega bide sleherni rodoljub s hinavsko črno stranko, za obstanek in napredek naših interesov.

Da, na Vas se obračam, dragi rojaki-kmetje v daljni Ameriki, ki se mučite in skrbite za svoje doma, da bodele vedeli, kako vam ti farški hnavci, takorekoč iz žepa kradejo vaš težko zaslužen denar, da bodele razvideli, kako dolgo obstoji poslopje, zidano v blato ali naravnost, kako znajo klerikalci gospodariti in reševati kmetstvo, ki pa imajo o kmetiskem stanu toliko pojma, kolikor ga ima slepec o barvah.

Rojakom metliškega okraja je dobro znano, kako so se svoj čas naši klerikalci hvallili: metliški grad, grajska posestva t. j. njive, travniki, hoste, vinogradi itd., to vse je — naše, so govorili farški podrepani — toda le za malo časa. 9. januarja l. 1903 je bil tisti dan, ko so naši klerikalci široko gledali, ko je naša »slavna l. dolenjska posojilnica« kupila grad in vsa grajska posestva, ter vse še isti dan izplačala v znesku 65.000 gld. Naši žlindrovci so v svojem brumnem gospodarstvu zatolkli v grad nad 100.000 gld., a nazadnje prišli na — kant. To je bil grozen vršič v klerikalnem taboru dne 9. januarja. Oba kaplančka s proštom na čelu, dalje »Martin iz Komende« in Vukšinič vulgo »Aron«, zaščitnik židov, Bugec« itd., ter vsa metliška ožlindrana tolpa se je hotela razpočiti od jeze in sramote, ker jim je naša napredna stranka izbila zadnji zob.

Tako se je zrušilo klerikalno, v blato postavljeno poslopje v Metliki — in 9. januar l. 1903. jim ostane za vselej v spominu.

Sedaj pa k drugi stvari — k črnim izkoriščevalcem revnega ljudstva!

Razsodnim rojakom je znano, da farji vidijo radi le neumne ljudi okoli sebe, posebno take, ki imajo kaj pod palecem. Takih dušnih revežev se pri nas še veliko dobi in žalibog po največ v naši okolici, kjer je kmetovalen vedno huda za groš, katerega si drugače ne more preskrbeti, kakor da pusti vse, ženo, deco in drugo doma, ter odide v Ameriko. In zdaj pa se vi kmetovalci tam v daljni Ameriki mučite, da si prihranite toliko, da zamorete večje ali manje svote pošiljati domu z namenom, da rešite svoje kmetije propasti in dolgovi! Ali pa veste, kako se z vašim, morebiti krvavim zaslužkom godi doma? Vi morda ne veste, da so po veliki večini le vaše družine, (kjer gospodarijo ženske) vzrok, da se našim »gaspudom« zbira mast okoli tolstih rebere!

Čujte kako! Dvojica naših kaplanov je zasnovala pred kratkim neko »Marijino družbo«, pravzaprav: družbo bedakov za svoje globoke... V to družbo sta nagnala veliko število deklet, (katere so morale tudi zraven obljubiti, da se bodo nečesa vzdržale), največ iz okolice, ter nekaj fantov (oni imajo večkrat groš). In iz tega krdela sta s silo in hinavščino izvlekla za razne knjižice, sveče, škapulirje in druge nepotrebne reči svoto 12.000 kron. 12.000 kron — to je že lepa svota pri kmetiji! In koliko je v tej svoti »kro-

Dalje v prilogi.

nanih dolarjev! Ni čudo torej, če kateri izmed vas rojakov prišel dom, najde svojo domaćino še bolj zadolženo, kakor je bila poprej in v preminih slučajih tudi pomnoženo družino.

Ali mislite, da vas bode potem duhovni gospod vprašal: koliko plačujete davkov, ali pomolval, če vam toča pobije polje? Kaj še! Hrabet vam bode obrnil, dokler ne pridejo kakšne — volitve.

Torej pozor, rojaki v daljni Ameriki! Pazite, komu pošiljate svoj zaslužek v domovino, da ne bode leta in leta delali zastoj in tratili čas v tujini; vaše žene in hčere pa med tem z vašimi žulji pitale doma farje in njihove podrepanke; pretičale najlepše delavne dneve v cerkvi in farovžu, mesto da bi pridno delale itd. Saj so nam znani preminogi slučajji, da so se ena ali druga na kak dobro meneč opomin, obregnele: „Saj imam moža v Ameriki!“

Dragi rojak! le pridni dom in prepričaj se bodeš o resničnosti teh besed. Pozdrav vsem zavednim Slovencem v Združenih državah.

Belokrajnski kmet.

Katoliški uzori.

(Dalje.)

Čim bolj se je mej narodi razširjalo asketično naziranje, tem bolj je rasla v cerkvi moč menišva in tem bolj so redovi skušali drug drugega prekositi v asketičnem življenju. V tem oziru so šli ponekod menihi uprav do blaznosti.

V isti meri, kakor je askeza dobivala med menihi vedno večjo veljavo, v isti meri je redovništvo tudi vplivalo na papeštvo, da je hrepenelo po čim večji posvetni veljavi. Menišvo se je seveda tekom časa po svojem značaju in po svojem mišljenju močno premnilo. Stari Benediktinci so se bavili s tem, da so divje kraje kultivirali in da so prepisovali ostanke starih literatur — frančiškani niso nikdar nič veljali in vedno zaničevali znanost kot nečimerno igrarstvo, Dominikanci pa so z bisago na rami beračili po deželah in ljudstva ščuvali proti krivovercem. A resnici na ljubo se mora pripoznati, da so eni kakor drugi imeli vedno pred očmi nameu, pomagati do veljave cerkvenimi uzorom o redu v človeški družbi, namreč najpopolnejšemu gospodstvu cerkve v posvetnih zadevah — posluževali so se le različnih sredstev in to po časovnih razmerah. V časih, ko je bila večina Evrope prav za prav pragozd in močvirje, prebivalstvo pa bojevito, neupogljivega značaja ter živelo v velikih razdajah, v tistih časih je mogla cerkev le na ta način priti do veljave, da je gojila kmetijstvo in obrtnost ter ljudi pridobivala za neko skromno kulturo. V tistih časih, so bili Benediktinci, ki so se bavili s poljedelstvom, najpripravnije orodje, prikleniti ljudi na cerkev. Ko je cerkev v II. stoletju že dosegla velikanski vpliv in neizmerno bogastvo, tako da se je mogla otresti odvisnosti od držav ter se je v utrjenju svojega posvetnega gospodstva lotila boja za celibat in boja proti posvetni investituri, tedaj so se Benediktinci — reformirani v klunijace — posvetili političnem boju. Klunijenci so največ pripomogli, da se je cerkev otresla odvisnosti od države in da se je zgodila usodopolna ločitev cerkve in države. Ko so 200 let pozneje nastali upori proti cerkvi, ker je duhovščina s svojo neskončno lakomnostjo razburila vse duhove in s svojim grešnim in potratnim življenjem prouzročila, da so se jeli pojavljati „krivoverci“, tedaj so se frančiškani in dominikanci lotili tistih nalog, ki so bile potrebne, da se cerkev reši grozečega razpada: oznanjali so revščino in pravovernost.

V pradavnih časih so menihi živeli ločeni od sveta v svojih samostanih. Skrbeli so v prvi vrsti za izveličanje svojih duš. A nastale so razmere, vsled katerih je bila cerkev v nevarnosti, da propade in tedaj so menihi zapustili samostansko zidovje. Klunijenci so se zlasti trudili, da pridobijo posvetno duhovščino za svoje ideale, ker je bila posvetna duhovščina docela izpridena. Beraški menihi 13. stoletja pa so se jeli obračati do vseh slojev in to potom misijonov. Ta agitatorični namen beraških menihov je bil vzrok, da se ti redovi niso nastanjali v samotni, nego si izbrali mesta za svoja bivališča.

Menihi pa se niso bavili samo z verskim podukom, samo z agitacijo za cerkev, nego so se dejanski udeleževali preganjanja „krivovercev“. Cistercijski opat Armand je vodil vojno proti Albigenom v južni Franciji in Armandova pisma papežu Inocenciju III. pričajo, s kako bestialnostjo so opat in njegovi vojski divjali med Albigeni. „Naši niso prizanašali nobenemu stanu nobenemu spolu, kacij 20.000 ljudi je usmrtila ostrom našega meča. Napravili smo strašno klanje med sovražniki, celo mesto je izropano in sežgano. Čudovito je divjala božja kazen.“ Tako je zmagonosno pisal opat Armand papežu, ko je l. 1209 po-

končal mesto Beziers. Enako pijan človek krvi je pisal menih Peter Vaux-Cernay o divjanju cerkvene armade proti Albigenom. Po zavzetju mesta Lavaux l. 1211 so — kakor poroča ta menih — cerkveni vojski „brez števila krivovercev sežgali“ „z neskončnim veseljem“. Pri zavzetju trdnjave Casser so škofje poskusili „krivoverce“ spreobrniti, ker ti niso bili premagani, nego so se sami vdali. Ker pa se „krivoverci“ niso hoteli spreobrniti, jih je cerkvena armada napadla jih „z neskončnim veseljem“ poklala in požgala. In tacih izgledov se da navesti še sto in sto.

(Dalje prih.)

Davek na užitnino od vina, vinskega in sadnega mošta ter mesa.

(Dalje.)

3. Zaklana žival, oziroma meso moralo se je zadnji čas tretjega dne po tistem dnevu, ko je bila žival zaklana, odnesti iz podjetniškega obrtvališča in iz kraja, v katerem je bila zaklana.

4. Finančna uprava, oziroma zakupnik ali odkupno društvo za klavni kraj ima pravico, klane živali, oziroma tiste kose mesa, za katere velja pridržek potrošniškega povračila, vznameti, vendar tako, da zaradi tega meso ne postane neužitno in ta torej ne bode v škodo prodaji, ter zahtevati, da se zaklana žival v času, za prevoznjo dovoljenem, dostavi k človeku, ki stanuje v kraju, kamor meso ide, in kateri je na davkavni boleti imenovan.

5. Za povračilo davka treba se je potegniti v 14 dneh po izdatbi bolete o plačnem davku od klanja pri tistem uradu ali organu, kateri je to boletilo izdal.

Pri tem je izkazati, da se je od mesa ali zaklane živali v kraju, kamor je bila namenjena, vdrugič davek po tarifi opravil, in da je bilo eno ali drugo v slučaju pod 4 omenjenem tudi v pravem času dostavljeno bodi z vznamenilom, če je katero imelo, bodi brez oznamenila, če ga ni imelo.

To se mora izkazati samo s potrdilom na boletu o klavnem davku pristavljenim organu pobirajočega davek od mesa v tistem kraju, kamor je meso namenjeno, oziroma tistega človeka, h kateremu je bilo dostaviti zaklano žival ali meso.

§ 36.

Kadar so postavljeni uveti (pogoji) izpolnjeni, povrne se davek — na podlagi dotičnega zahteva — pri tistem uradu ali organu, kateri je bil davek od tistega klanja prejel.

Ako bi se komu povračilo odreklo, naj zadnji čas v 14 dneh po izteku roka v § 35 pod številom 5 povedanega vpoloži utečaj (rekurs) pri ravnanjem finančnem oblastvu I. stopinje, sicer se šteje, da je pravica do povračila ugasnila.

V. Kako se po tarifi opravlja davek od male prodaje špeha, nasoljenega, okajenega in v razsol djanega mesa, konzervnega mesa, salam in drugih mesenih klobas, združene s prodajo na debelo.

§ 37.

Določila §-ov 24 do 27 števno 27 brez tistih, ki se tičejo množstva živine in pa prostorov za njo namenjenih, veljajo tudi za obrt ljudi, prodajočih na debelo in na drobno špeh, nasoljeno, okajeno, in v razsol djano meso, konzervno meso, salame in druge mesene klobase, kateri po § 6 smejo davek od mesa pri mali prodaji ali kupčiji opravljati ter so za to prosti davka od klanja živine in od jemanja mesa.

Dalje so ti prodajalci dolžni, vselej, kadekoli jih je misel, špeh, okajeno ali v razsol djano meso v tarifi imenovanih živali, konzervno meso, salame in druge mesene klobase,

a) za prodajo na drobno ali za domačo potrebo porabiti, ali v prodajalnicu, kjer so tako blago na drobno prodaja, prenesti, ali

b) v veliko prodajalnicu prinesiti, ali c) na debelo (v veliko) to je v množinah po 25 klg. v vsakem takem blagu najmanj prodati ali pa odpraviti iz prostorov, kjer se pod pregledom hranijo,

namenjeno dejanje napovedati finančnemu organu, nadzirajočemu tisto podjetje.

V slučajih omenjenih pod a) naj prodajalci tudi precej plačajo davek uradu ali organu za prejemanje davka določenemu za množine takega blaga namenjene v malo kupčijo ali domačo porabo ali za prenos v malo prodajalnicu, in v tem se jim poleg potrdila, ki se zapiše v napovedno in pregledno polo, izroči še tudi plačilna boleta.

Namenjeno dejanje je praviloma treba najpozneje 6 ur poprej napovedati, nego se izvrši. Vendar velja tudi zastražen tega napovednega roka določilo v § 28. stoječe v okrajševanju dobe.

Na omenjeni obrt, kolikor gre za okajeno, nasoljeno ali v razsol djan

meso, špeh, konzervno meso, salame ali druge mesene klobase, uporabljajo se zmislova določila § 33, in glede dejanj pod a, b in c določila § 29.

A glede zaklane živine in frišnega mesa, kar ga ima v zalogi prodajalčeva obrtvalnica, dolžnost je tega prodajalca izkazati, da mu meso izvira od klanja davku nepodvrženega ali od jemanja davku nepodvrženega (§ 6, lit. a) ali da je davek od njega že plačan,

(Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 24. marca.

— **Osebnosti.** Železniški pristav v Ljubljani, g. Rajko Golob je premeščen k ravnateljstvu drž. železnice v Beljaku. — K železniškemu stavbnemu vodstvu na Jesenice prideta stavbni komisar gosp. Edward Walda iz Windischgarstna in revident gosp. Ivan Omerch iz Trsta. — Za poštna praktikanta v Ljubljani sta imenovana gg. Fran Matjan iz Ljubljane in Fran Podboj iz Ribnice.

— **Že zopet „lepi“ klub.** V Mariboru zborovalo je dne 15. marca »Slovensko društvo«. Nastopila sta tudi državna poslanca dr. Ploj in Robič. Poročala sta o svojem delovanju v državnem zboru. »Slovenski Gospodar« objavlja dokaj zanimivo poročilo o tem shodu. O poslancu Robiču piše: Tudi poslanec g. Robič povdarja potrebo enotne organizacije in še večjo potrebo pogostih shodov, da se ljudstvo začne zanimati za politična vprašanja. Mnogo nevspehov je krivo, da nimamo velikoštevilnega kluba, kakor je bil nekdanj Hohenwartov klub, a tudi to je velika napaka, da imamo v klubu (scilicet v lepem klubu) elemente, ki si ne upajo nikdar odločno proti vladi nastopiti. Še ni dolgo, kar sta Spinčič in Bianchini, kiveljatsicer kot jako radikalna, kar »tihu« dejala, ker ju je Körber lepo pogledal. Tako poroča »Slovenski Gospodar«, in tako je o svojih klubovih tovariših govoril poslanec Robič na javnem shodu v Mariboru. Ti ubogi Bianchini! Si sicer jako bobneč govornik, in glede Dalmacije napoveduje še celo revolucijo! Človek — in vsak človek te ima rad, Juraj Bianchini! — človek bi mislil, da ti prihaja iz srca, kadar deliš grome po dunajski zbornici! Ali vse to je ponarejeno, ker poslanec Robič meni, da je treba Körberju samo lepo te pogledati, pa pričneš sam kričati: tiho! tiho! In pobratim Spinčič, istrski sokol, spremeni se v roki dr. Körberja v plaho golobico, samo da ga ministrski predsednik le enkrat lepo pogleda! Vsaj Robič je Štajercem tako govoril, in sedaj si lahko predočujemo, v kaki luči tičita sedaj Spinčič in Bianchini, ta dva odlična člana lepega kluba, pred slovensko javnostjo na Spodnjem Štajerju! Vraga, lepe razmere morajo vladati v tem lepem klubu. V njem vlada vojska vseh proti vsem! Med sabo se požirajo! Kaka disciplina je to? Kak esprit de corps je to, če zakolje Robič javno Spinčiča in Bianchinija, prav kakor zakolje kuharica dva piščanca? Res, čudne, a tudi neznosne razmere! Sedaj pa morda nastopita Spinčič in Bianchini, pa bodeta kje v Primorju bratsko ubila tovariša Robiča! In tako naprej, dokler se ne bodo vsi skupaj pogoltili! Čestitamo!

— **Prošt gosp. dr. Elbert** je mož, ki ima nekaj humora. V sobotnem »Slovencu« je priobčil odgovor na naš članek »Škof in prošt«. Ta odgovor je pri vsi svoji porednosti pisan nekako ljubeznivo, da ga je gotovo tudi naš sotrudnik g. dr. Slanc čital z zadovoljstvom prav ker ima smisel za humor. In nekaj dobrih je g. prošt v svoj odgovor vpletel. Tako na primer piše: »Prevzvišeni gospod knezoškof mi nikoli in nikdar ni ukazal ali svetoval, da se moram obstrukciji ukloniti, da, še celo besedice nisva spregovorila o tej zadevi. Res pa je, da sem svoje pomisleke o obstrukciji in o splošni enaki volilni pravici izjavil pismeno, a odgovora nisem dobil. Za obstrukcijo se ne morem ogrevati, kakor tudi ne za splošno enako volilno pravico. V tem oziru je zame merodajno: »Rimski

Katolik« z leta 1896; dr. Ebenhohova knjiga: »Wanderung durch die Gesellschaftspolitik«; Kathrein, S. J. »Moralphilosophie«; baron Hertling: »Zeitgeschichte und Politik« itd. Jaz se torej teh kapacitet držim in jim sledim; drugi imajo znabiti boljše kapacitete.« To je vendar dobro povedano. Nekaj pa je vendar v proštem odgovoru, kar treba pograti. Gosp. prošt ne ljubi resnice tako, kakor bi se spodobilo, dasi je resnica hčerka božja. V svojo epistoli piše: »Kdo me je pa naprosil, da sem sezal v vodovodno vprašanje? G. župan in mestni odborniki. In če bi ne bil segal vmes? Novo mesto bi ga še sedaj ne imelo.« Tako je zagodel g. prošt glede vodovoda, a povedati mu moramo, da je s tem hudo grešil proti resnici. Vodovod bi bilo Novo mesto ravno tako dobilo, ko bi g. prošt ne bil nikdar v to vprašanje segal. Akti so na razpolago, ki pričajo, da je bilo poseganje gosp. prošta v to vprašanje čisto nepotrebno, ker tedaj, ko je gosp. prošt vmes posegel, je bilo vodovodno vprašanje že rešeno, in stvar popolnoma zagotovljena. Tudi nam je gosp. prošt poslal »popravek«. Po zakonu ga sicer nismo dolžni priobčiti, storimo pa to vseeno. Čemu naj bi tudi odrekli vlnudnemu možu malo prijaznost? Gosp. prošt nam piše: Sklicujoč se na § 19. tisk. zakona prosim z ozirom na uvodni članek »Škof in prošt« z dne 18. t. m., da sprejmete v prihodnji številki sledeči popravek kot pojasnilo, in sicer dobesedno: Ni res, da sem jaz »krvoločan«; res pa je, da sem prav krotek in koncilijanten, a krvoločan le v tej dobi klobas, kadar imam pred seboj pečeno krvavo klobaso. Ni res, da bi dr. Šusteršič pošiljal svoje koncipijente k meni prenočevati; res pa je, da nisem nikoli nobenega Šusteršičevega ali družega koncipijenta prenočil. Ni res, da bi jaz sam iskal pregreške zoper velikansko Šusteršičevo čast in jih hitro naznanil ekscelenci v Ovijačevi hiši v Ljubljani; res pa je, da nisem nikjer in nikoli iskal pregreškov zoper Šusteršičevo čast, kakor tudi ni res, da bi jih ekscelenci v Ovijačevi hiši v Ljubljani naznanili. Ni res, da bi bil moj grobar Tomaž moral postati vohun in denuncijant; res pa je, da je g. dr. Karol Slanc, ko sem šel Šusteršiča volit, v moji bližini sam pred rotovžem proti mojemu grobarju, njegovemu pomagaču in drugim ljudem upil: »Tacega osla ste šli volite; dalje je res, da sem se le izrazil, ni lepo svojega stanovskega kolego pred priprostimi ljudmi imenovati osla, kakor tudi ni res, da sem povzročil dopis v »Slovencu«, vsled katerega je zavoljo tega osla« nastala znana neljuba in nepotrebna tožba. To v pojasnilo vohunstva in denuncijanstva mojega grobarja. — Novo mesto, dne 20. marca 1903. — Dr. Elbert, inful. prošt. — Gosp. prošt — »zavoljo tega osla« res ni vredno, da bi se sovražili.

— **„Rešil se jih je.“** Pod tem naslovom je priobčil »Slovenec« notico, v kateri trdi, da smo duhovnika g. Zavadila zvabili v službo »Narodne Tiskarne«, a ko je g. Zavadil »spoznal življenje in delovanje pri liberalni stranki«, je storil vse korake, da se nas je rešil. To je prava duhovniška infamija. Sprejeli smo g. Zavadila v službo, ko je bil brez kruha in brez stanovanja. V tem, ko so njegovi sobratje žrl in žrli, je on stradal, ker mu je mariborsko škofijstvo storilo veliko krivico. Sprejeli smo ga, ker nas je zato prosil. »Slovenec« je sam svoj čas priobčil odlomek pisma, ki je bil iz našega uredništva pisan g. Zavadilu, in v katerem je bil g. Zavadil posvarjen, naj premisli, predno stopi k nam v službo, ker ga bodo duhovniki preganjali. Pregarjali so ga v resnici, tako hudobno, kakor znajo samo šenklaški gadje. Pri nas si je gosp. Zavadil svoj košček kruha pošteno zaslužil in vrnil se je v duhovsko službo, ker je zmagal proti škofu. Sedaj so iz njega izsilili

neko izjavo, ki jo je obelodanil »Slovenec«, a že ima mariborski ordinariat pogum, naj prijavi pritožbo, ki jo je poslal g. Zavadil solnograškemu nadškofu in pa razsodbo nadškofovo. Iz pritožbe se razvidi, kako krivično, samolastno in maščevalno so ravnali mariborski škof in njegovi zastopniki z g. Zavadilom, iz nadškofove razsodbe pa se spozna, da je g. Zavadil zmagal in da ga je mariborski škof pravzaprav proti svoji volji moral zopet sprejeti. S kakimi sredstvi so mariborski inkvizitorji prisilili gosp. Zavadila, da je obelodanil svojo obžalovalno izjavo, nam ni znano in nam je tudi vse eno. Mi smo g. Zavadilu sami prigovarjali, naj se vrne v duhovski stan, in sicer zato, ker duhovnik v civilnem življenju nima nikake prihodnosti. Želimo mu tudi sedaj vse dobro in smo prepričani, da nam sam priznava, da bolje poznamo krščanske in človeške dolžnosti, kakor mariborski inkvizitorji in njih ljubljanski zavezniki.

— **Krščansko socialna načela.** Tudi to se je v Rimu popolnoma odobrilo, da se oklepate onih mož, ki so na svojo zastavo zapisali krščansko-socialna načela — tako piše škof Bonaventura v zadnjem pastirskem listu. Kaka so ta načela? Te dni je umrl župnik Turk. Zapustil je vse svoje premoženje 24.000 kron za škofovo zidovje. Da župnik svojima dvema bratoma, katerih eden nima prav nič premoženja, ni ničesar zapustil, to je znak bratovske ljubezni, menda kakor jo cerkev uči. Zato je pa tudi predzadnja sobota »Slovenec« župnika Turka imenoval brezmadežnega. Dosedaj so nas učili, da je le samo Mati Božja brezmadežna, in tudi v sv. pismu stoji, da najpravičnejši greši 70 × 70 na dan. Ako se pa da za škofov zid ves denar, je pa dotičen tudi brezmadežen. Tako se rešuje socialno vprašanje. Milijon kron, kar bode stalo zidovje in potem uprava, so žulji slov. kmeta. Koliko bi se dalo s tem denarjem našim revnim kmetom pomagati, koliko občeokristnih naprav ustvariti! Med civiliziranimi narodi se težko najde tako revnih koč, ko jih ima naš verno neumni kmet po Dolenjskem. Koliko teh borih koč bi se dalo čedno popraviti, koliko solza obrisati. S temi milijoni, ki se zakopava škof v zidovje bi se dala na slov. zemlji mala Amerika prirediti in ne bi treba bilo temu vernemu ljudstvu hiteti čez veliko lužo kar trumoma. Ali gospod škof Bonaventura meni, da bo v teh šentvidskih zidovih bolj verne fanatike izgojil kot jih sedaj ima na razpolago? Milostivi škof naj pogleda v Francijo, kaj delajo ondi sedanji ministri, ki so brez male izjeme skoro vsi bili gojenci in šolani v tacih zavodih, kakršnega snuje škof v Št. Vidu. Zakaj so taki nasprotniki klerikalizma postali, že vedo zakaj. Pridejo pa časi, pa hitro, ko začne to verno ljudstvo, ki se sedaj trumoma vali v blaženo Ameriko, koder se navadi slobode, trgati verige neumnosti, kadar se povrne v domovino. Naše to sedaj verno ljudstvo, ko se vrne v svojo domovino, bode s pomočjo škofovih izgojencev pomagalo podreti zidovje temote.

— **Kam jadramo?** Iz Istre se nam piše: Ker donaša »Edinost« in po njej tudi »Narod« v poročilih iz Ricianj, dosledno: »v cerkvi ni bilo nobenega domačina, razun učitelja s par učenci«, dovolite mi, da vam malo pojasnim to čudno stvar. Kolikor je nam znano, je gospod učitelj Ricianjski značajan mož ter obče spoštovan med svojimi tovariši; menda je celo predsednik »Učiteljskega društva« ter je bil pred par leti v deputaciji pri cesarju radi žalostnih istrskih učiteljskih razmer. Pa saj vam je to najbrž znano. Kar pa vam gotovo ni znano je sledeči odlok, katerega so dobile šole v Istri, pa le one, ki so v škofijah Trst Koper in Krk, tedaj pod škofom Naglom in Mahničem. V Poreško Puljski škofiji pod Flappom nima ta odlok nobene veljave ter se sploh ni objavil. Odlok c. kr. deželnega šolskega sveta za Istro v Trstu 1. decembra 1902, št. 1078/S. J. Na predlog ordinarijatev Trst Koper in Krk razglašajo se sledeče:

1. Molitev mora se višiti pred poukom in po pouku. 2. Vsi učenci in učenke morajo se udeležiti sv. maše vsako nedeljo in vsak praznik, kakor tudi na praznik patrona škofoje in dotičnega kraja, kjer se nahaja šola. Izvzeta sta samo Velika noč in Božič. V ta namen zbero naj se otroci v šolskih prostorih in naj se od tod podadō pod nadzorstvom dotičnih učiteljev, oziroma učiteljic katoliškega veroizpovedanja v cerkev. Za oprostitvev od te dolžnosti treba, da obstoje isti pogoji kakor za oprostitvev od obiskovanja šole. Morebitne dovolje podeli lahko šolsko vodstvo sporazumno z učiteljem veronauka. 3. Na šoli, kjer poučuje poseben katehet, določi voditelj, kje in kdaj naj bo šolska maša; kjer pa poučuje navadni duhovnik, določa župnik kraj in uro. 4. Za vse šole, ki niso preko 3 km oddaljene, morajo vsi k maši. Za one, ki so čez 3 km, pa ne veljajo naredbe pod št. 2, pač pa morajo otroci iste vsaj enkrat na mesec k maši in to v tednu, kakor določa župnik. 5. Vsi učenci brez razlike pa morajo k maši v začetku in na koncu šolskega leta, 18. avgusta, 4. oktobra in 19. novembra. V onih krajih pa, kjer so se šolski otroci razun nedelj in praznikov udeleževali maš tudi v tednu, mora ta navada ostati. 6. K spovedi zahajajo učenci trikrat na leto, kraj in čas določa župnik. 7. Procesijske sv. Rešnjega Telesa se morajo tudi udeležiti vsi učenci. Razume se, da pri vseh teh cerkvenih opravilih mora vse učiteljstvo katoliškega veroizpovedanja nadzorovati otroke. 8. Vsak prestopkev bode se strogo kaznoval. — Brez komentarja.

— **Starološki kapelan** g. Stazinski je — kakor se poroča »Gorenju« — lep Kristusov namestnik. Pred nekaj dnevi je nagloma umrl v Stari Loki posestnik A. Triller. Zadnje uro so k njemu poklicali tega kapelana, ki ga je spovedal in dejal v sv. olje. Obhajati ga ni mogel več, ker moč ni mogel več zavžiti svete hostije. Ko je kapelan že odšel iz sobe, pristopih kapelanu neka brumna duša in mu pravi na uho: Ta je bral »Slovenski Narod«. To je razkačilo kapelana, da se obrne, gre nazaj v sobo umirajočega ter menda pravi tako-le: »Tak človek, ki bere »Slovenski Narod«, crkne in ne umre«.

— **Umrl je v Doleh nad Idrijo** 13. t. m. posestnik Ivan Rejc v najlepši moški dobi. Pokojnik je bil blagega srca, vsakemu je rad pomagal, če je le mogel. Da je bil občinstvu zelo priljubljen, pokazalo je obilno število občinstva pri pogrebu. Pokojnik bil je odločen pristaš na rodno-napredne stranke; v kljub temu bil je pa tudi od nasprotne stranke spoštovan, N. v m. p.!

— **Koroški deželni predsednik** vitez Fraydenegg je odstopil in sedaj se pretresava vprašanje, kdo postane njegov naslednik. Imenujeta se dva kandidata, podpredsednik namestništva v Lincu, baron Hein, brat kranjskega deželnega predsedništva, in ministerialni svetnik v ministerstvu notranjih del baron Pretis.

— **Repertoire slovenskega gledališča.** Danes se uprizori v sela Parmova opereta »Amaconke«. Opereta je prav skrbno pripravljena ter se je tudi v kostumnem oziru storilo vse, kar je možno. Historično dejanje iz XVIII. veka se bo izvajalo tudi v historičnih oblekah. — V četrtek, dne 26. t. m. se opereta ponovi. — Zadnja noviteta v sezoni, ki se zaključi dne 31. t. m. bo burka s petjem »Vroč kri«.

— **CXXXI. odborova seja »Slovenske Matice«** bo v ponedeljek dne 30. sušca 1903. l. ob petih popoldne v društveni pisarni. Spored: 1) Naznanila predsedništva. 2) Potrditev zapisnika o CXXX. odborovi seji. 3) Poročilo knjižnega odseka. 4) Tajnikovo poročilo. 5) Even tualia.

— **Društvo »Pravnik«** preloži radi jutrišnjega praznika svoj večer na sredo 1. aprila.

— **Izredni občni zbor »društvene godbe«.** Sinodi se je vršil izredni občni zbor ljubljanske društvene godbe. Iz poročila taj-

nikovega posnemamo, da je godba od aprila do t. m. imela dovolj posla in tudi prilično zaslužka. Brez nje bi bilo mnogo narodnih društev večkrat v zadregi in marsikaka veselica bi se ne bila mogla vršiti na določeni dan. Godba se je dvignila na višjo stopinjo ter je na veliki slavnosti pevškega društva »Slavec« v »Narodnem domu« s pomnoženim orkestrom dokazala, da je sposobna izvajati tudi velike in resne skladbe z najlepšim vspehom. V zvezi temu pa godba še danes ne dobiva nobene redne podpore. Odbor se je obrnil na to do ljubljanskih denarnih zavodov za podporo, a dobil je od enega samega — 25 K, drugi se niti odzvali niso! Takisto občinski svet, ki je meščansko godbo toli radodarno podpiral, ni doslej dovolil niti najmanjši svote. Društvena godba je cenejša od vsake druge ter oddaja tudi tako majhne oddelke, kakršnih vojaška godba ne sme. Blagajnik je poročal, da znaša društveni dolg 883 K, premoženje pa tvorijo glasbila, godala in pihala, ki so vredna najmanj 1400 K, in muzikalije, stojala i. dr. Godba je torej v resnici aktivna. V poplačilo dolga bi bilo treba le majhne podpore občinskega sveta ali denarnih zavodov. Po daljši debati, katere so se vdeležili odborniki in člani, se je sklenilo počakati odgovora občinskega sveta na zadnje odborovo prošnjo za podporo. Radi 450 gld. se potrebna civilna godba ne razdruži. Ako pa se bo morala razdružiti, po stolno mesto Ljubljana zopet po več mesecev, ko so tu tuji in letoviščarji ter se vrši največ vrtnih veselice brez svoje godbe. Pozimi pa bo edina vojaška godba na razpolago; vojaška godba pa ima posla vsak dan pri slovenskem in nemškem gledališču, tako da jo bo za veselice in koncerte le iztežka dobiti. Razni občinski svetovalci so odbornikom obljubili vsaj majhno podporo. To obljubo gotovo izpolnijo, ko vidi, da je treba godbi le majhna redna podpora, da se vzdrži ob simpatijah občinstva in društev. Podporni člani »društvene godbe« so naprošeni, da godbi ne vstavijo svoje podpore, ker se društvo za sedaj še ne razpusti. Treba je torej tembolj vztrajnosti gg. podpornih članov in želeti je, da pristopi k društveni godbi posebno novih podpornih članov, s čimer se pokaže, da je mnenje občinstva, naj se godbo vzdrži. Pobiranje udnine se nadaljuje. V neverjetnem slučaju, da bi se godba vendarle ne mogla vzdržati, pripade preostanek v blagajni »Glasbeni Matice«.

— **Trg. društvo »Merkur«.** V soboto dne 21. t. m. vršilo se je predavanje trgovskega društva »Merkur«. Predaval je g. dr. Fran Windischer »o dokazu usposobljenosti«. Govornik je obširno razmotrival vprašanje o dokazu sposobnosti v raznih obratih s početka do sedanjega časa ter prišel končno tudi na trgovski obrt. Kakor se je pričelo v posameznih obratih šele takrat gibanje za utesnenje obrtnih pravic posameznih obrtnih vrst, ko so se posamezne obratne vrste toliko razvile, da so popolnoma zadostovale potrebam tako se je pričelo tako gibanje v zadnjem času tudi v trgovskem obrtu. Tudi ta obrt je že toliko napredoval, da se nahajajo sedaj že v najbolj zakonitih vaseh trgovci. Sedaj je trgovski obrt prosti obrt in ga prične lahko vsakdo; naznaniti mu je treba izvrševanje le pri pristojni oblasti. Tako pride, da prično trgovski obrt tudi rokodelski obrtniki, kateri s prvotnim obrtom ne shajajo. Zelo zanimiva je bila razprava o tem vprašanju, s katerim se je bavila trgovska in obrtniška zbornica v Libercah, ki je jedna naj večjih v Avstriji in v katerem okrožju sta obrt in trgovina najbolj razvita. Pri neki tozadevni razpravi vprašal je predsednik imenovane zbornice nekega zborničnega svetnika, ali bi bil na vsak način za to, da se uvrsti trgovski obrt, med iste obrte, za katere se zahteva večja ali manjša učna doba ter pomočniška doba. Odgovor temu je bil, da na vsak način, kajti le od takega trgovca ki se je učil in kot pomočnik služboval, je pričakovati, da postane dober trgovec; sedaj pa je trgovski obrt zavetišče vseh elementov. Kdor podvzame kak obrt in z njim ne more shajati pa prične trgovino, na škodo solidnih in izkušenih trgovcev. Najzanimivejše pri vsem je to, da lahko prične po sedanjem zak. trgovino, vsakdo ki hoče med tem, ko noben trgovec ne bo sprejel v svojo trgovino kot trgovskega uslužbenca osebe, ki se tega obrta ni učila. Predavanje je bilo jako zanimivo ter prav izborno tolmachen in lahko umljivo, za kar gre g. dr. Windischerju vse priznanje. Predavanju so sledili slušatelji z veliko pozornostjo. Po končanem predavanju žel je g. dr. Windischer obilo pohvale in priznanj za njegov trud. Upamo da slovensko trgovsko društvo »Merkur« g. dr. Windischerja še večkrat pridobi za jednaka predavanja ki so za trgovstvo velikega po-

mena. Predavanje je bilo dosti dobro obiskano, želeli pa je, da se jednaki predavanji udeležijo v bodoče še večje število pripadnikov trgovskega stanu. Po predavanju razvila je za prosta zabava.

— **Pevskega društva »Ljubljana«** v nedeljo 15. t. m. prirejeni rodbinski večer se je, razen obiska, povsem obnesel. Zabava, katere se je vršila v areni »Narodnega doma«, je bila prijetna in neprisiljena; predvsem je pa omeniti izvrstno zasnovano in zanimivo razpravo našega rojaka, g. prof. Znidaršiča iz Sarajeva, katero je predaval gosp. Fran Orehek. V tem predavanju so označeni Slovenci kot s pesmijo delujoči kulturonosi med Hrvati in Srbi. Hrvati so rojeni govorniki, mi Slovenci pa rojeni pevci in ni ga Hrvata, ki bi ne znal slovenskih pesmi. Okrog Zagreba in v drugih krajih se prepevajo med priprostimi narodni slovenske narodne pesmi z istim čutom in navdušenjem kot pri nas. Častno omenja slovenske »Glasbene Matice«, nje slavnoznani pohod glavnega in stolnega mesta Dunaja, kjer je slovenska pesem slavila občno in najviše piznanje in si priborila pot med tur, drugorodni narod. Tedaj se je več storilo kot dolgo vrsto let političnega delovanja slovenskega naroda, tedaj so uvideli v celi državi, da smo Slovenci faktor in da je z nami treba računati kot z narodom. Citira razne glasbenike iz ilirske in sedanje dobe, opisuje prvi pohod ljubljanskih pevcev zlate Prage, kritikuje nastope pevcev itd. Bolj natanko bomo poročali svoječasno, ker namerava pevsko društvo »Ljubljana« to predavanje ponoviti, in sicer popolnoma v okviru resnega javnega predavanja. Da je snov ugajala, pričalo je dolgotrajno ploskanje po končanem, nad eno uro trajajočem predavanju g. F. Orehka. Po tem resnem začel se je zabavni del. Pevski zbor pod vodstvom svojega pevovodje, g. prof. Dekleva, zapel je precizno lep zbor »Na vrelu Bosne«. Bariton-solo pel je član g. Polasek izborni. Zatem je nastopil g. Polasek s samospevom »Pevčeva molitve«, ter isto zelo dovršeno in fino nuancirano zapel in je za dobro prednašanje žel obilo ploskanja. Šaloigra »Servus Petelinček«, katere se je dobro igrala, in še dva peta zbora zaključila sta ta zelo zabaven večer. Med vsakim premorom igral je gosp. društveni pevovodja jako pohvalno na klavir. Da ni bil obisk boljši, je bilo morebiti vzrok lepo nedeljsko vreme, batero je marsikoga izvabilo na deželo, vendar bi pa bilo pričakovati večji obisk od strani interesiranih pevcev.

— **»Zabavni klub« v Radovljici** priredi dne 28. sušca v prostorih g. V. Hudovernika zabavni večer. Vspored: 1. Pitaš dušo, F. S. Vilhar. 2. Veseljaka, duet. 3. Trije Jurčki, komičen prizor s petjem. 4. Prekrokana noč dijaka Veseliča, kuplet. 5. Philippo Philipini, kot čarobnik. 6. Pijani zakonec, kuplet. 7. Cake Walke. 8. Brzoslakar. Vstopnina za člane 60 h, za nečlane 1 K. Začetek ob 8 uri zvečer.

— **Politično društvo »Pozor« v Ptuj** izvolilo si je pri občnem zboru nastopni odbor: Gg. Josip Zelenik, predsednik; Miha Brenčič namestnik; za odbornike: gg. dr. Fr. Jurtele, dr. Tom. Horvat, Alojz Šuta, Fr. Mahorič in Drag. Zupančič; za namestnike pa gg. Josip Sinko, Ivan Muršec in Aleksander Pintarič.

— **Mednarodna panorama.** Še smo v pol otrpneli spomladi brez zelenja, a v panorami zremo najlepše, sočno zelene gore. To se posebno čudovito lepo kaže na Plitviških jezerih, ki so pač najvišji naravni kras vseh južnih dežel. Da, Hrvaška je lahko ponosna na svoja plitviška jezera s penečimi vodopadi in soteskami sredi uprav paradiso zelenega gorovja. Kdor jih še ni videl v naravi, ogledal si jih bo gotovo z veseljem v tateedenski panorami. Razun Plitvic vidimo tudi mesta Ogulin. Reko s Trsatom, Zagreb, Postojnsko jamo in Ljubljano, pač dovolj še za tako razvajeno turistiško oko. — Prihodni teden se razstavijo kopališča Baltiškega morja (otok Rujan).

— **Izpred sodišča.** Kazenske obravnave pri tukajšnjem deželnem sodišču: 1. Friderik Hodschar 28 let star, rojen v Ormožu, bivši trgovec v Ljubljani je bil zaradi napovedi konkurza obsojen na 3 tedne strogega zapor. Kakor so poizvedbe dognale znaša primanjklaj 83 000 K, katerega on ne more pojasniti. 2. Janez Pipan iz Dragočaja je delal dne 7. svečana t. l. pri izpeljavi ceste v Starivasi, stanoval je pri svojem delodajalcu Matiji Gostiši in ker se je nekaj malega na levi roki poškodoval, je popustil delo, vzel Gostiši 2 ruhe potem pa izginil brez sledu. Še tisti mesec je izvršil na raznih krajih nove tatvine in napravil stran-

kam za 55 K 2 v škodo. Ker je bil obdolženec že trikrat kaznovan, ga je sodišče v zvezi njegovemu polnemu priznanju obsodilo na 6 mesecev težke ječe.

— **Usmilite se sirot.** Siromaška vdova Koprive, stanujoča v Konjušnih ulicah, je umrla in zapustila v največji bedi šest malih otrok. Nobeden teh otrok še ni v stanu kaj zaslužiti in izročeni so v sled tega najhujšemu pomanjkanju. Zaradi tega apeliramo na dobro srce ljubljanskega prebivalstva, naj se usmili osirotelih otrok. Darila sprejema tudi naše upravnništvo in jih bo sproti v listu izkazalo. Prvi izkaz prijavljamo že danes.

— **Na kolodvoru aretovan** je bil včeraj popoldne delavec Franc Kos iz Trebeče vasi pri Žužemberku. Hotel jo je s 360 K popihati v Ameriko, katere je odnesel trgovcu Jos. Vokaču v Dvoru. Leta mu je dal za 610 K blaga, da ga je prodal na njegov račun okoli. Ko je blago prodal mu je izročil le 250 K, z drugim skupičkom pa je hotel pobegniti. Prišel pa je samo do Ljubljane, kjer ga je Vokač dal aretovati.

— **Pretep pred cerkvijo.** Ernst Žunič, delavec v predilnici, stanujoč v Razpotnih ulicah št. 4 in ključarski vajenec Alojzij Štrukelj, stanujoč v Kolesijskih ulicah št. 12, sta se včeraj dopoldne pred Trnovsko cerkvijo stepla in je Štrukelj udaril Žuniča po ustih tako, da mu je ustnico prebil.

— **Ženska pretepla moškega.** V soboto zvečer sta se na Velikem Stradonu sprla in stepla črevljari Fr. M. in delavčeva žena M. Z. Črevljari je bil tepen in opraskan po obrazu. Včeraj pa se je M. Z. še masčevala nad črevljarijem s tem, da mu je vtila skozi odprto okno škaf vode v sobo.

— **Konj splašil** se je včeraj popoldne na Cesarja Jožefa trgu po sestniku Ivanu Babniku v Trnovskih ulicah št. 17 in je dirjal do Mestnega trga, kjer ga je fjakar Jožef Gerin prijel in ustavil. Nesreča se ni nobena pripetila.

— **Nezgoda.** Ivan Perdan, 18 let star, iz Zaloga, delavec na kolodvoru v Zalogu, je včeraj pri nakladanju lesa ponesrečil. Padel je v vagona na šino in se na glavi težko ranil. Prepeljali so ga v bolnico.

— **Prst presekal** si je včeraj zvečer črevljarski pomočnik Karol Mece, stanujoč na Radeckega cesti št. 12. Ko je sekal drva, zamahnil je s sekiro po levi roki in se vsekal v kazalec tako, da ga je presekal.

— **V konkurs** je prišel gosp. Alojzij Černe, posestnik tovarne za žveplenke na Poljanski cesti.

— **Ukradene ščuke.** Iz Codelijevega ribnika je bilo pred kakimi 14 dnevi ukradenih 80 do 100 ščuk.

— **V Ameriko** se je odpeljalo danes ponoči z južnega kolodvora 137 Hrvatov in 92 Kranjcev.

— **Izgubljene in najdene reči.** Na poti od šentjakobskega trga po Starem in Mestnem trgu in po Špitalskih ulicah do Marijinega trga je bila izgubljena včeraj popoldne nikelnasta ura z nikelnasto verižico. — V nedeljo zvečer je bil na Starem trgu najden zlat prstan.

— **Iz dobrih starih časov.** Leta 1451. sta prišla dva malopridneža iz bavarskega Landshuta v švabski Dinkelsbühl ter tam kradla na debelo. Švabi so ju končno zalotili ter obesili na občinskih vislicah. Starejši vasačani so mrmrali, da se tuje pri njih obeša, češ, občina si je le zase postavila drage vislice, do katerih nimajo tuji pravice. Pa tudi bavarskemu vojvodi v Landshutu ni bilo to prav ter je rekel: »Jaz obešam svoje Bavarce sam!« Zoral je četo oboroženih, šel v Dinkelsbühl, dal sneti z vislic svojega podanika ter jih prepeljati v Landshut. Tam so mrljča vrgli v ječo ter se je sklicalo sodišče, ki je oba mrtva zločince obsodilo na kolo, končno pa so ju še enkrat obesili. In deželnemu ponosu ter pravici je bilo zadoščeno.

— **Zakaj ne more človek brez učenja plavati.** Znano je, da razne živali, kakor pes, konj itd. plavajo takoj, ko pridejo prvič v vodo, dočim človek utone, ako se ni poprej seznavo naučil plavati. Profesor Robinson razlaga ta pojav tako, da dela vsaka žival v nevarnosti tiste kretnje, kije na suhem rešijo. To je pri štirinožnih tekanje. In te kretnje živalim zadoštujejo, da se zdrže nad vodo. Ako zabrede človek prvič v vodo, pa dela kretnje, kakor bi hotel kvišku splezati izteza sedaj eno sedaj drugo roko nad vodo z razprostrtimi prsti, tudi z nogami dela, kakor bi se oprijemal debela, a vse to mu ne pomaga, le še hitreje pada na dno. Omenjeni profesor razlaga te pojave s tem, da je bil prvotno človek gozdni prebivalec ter je pred nevarnostjo splezal kvišku. Tudi opice se baje ravno tako vedejo v vodi kakor človek.

— **Surov nemški učitelj.** Predsednik državne banke v Bambergu, Koch, je poslal svoja dva sinova na deželo, da si opomoreta. Izročil ju je domačemu učitelju Dippoldu. Ta je starejšega sina 15 letnega dečka tako pretepal, da je umrl. Dippolda so zaprli.

— **Novi Metuzalem.** V Tomsku v Sibiriji so sprejeli v bolnišnico nekega starca, ki je dokazal z listi, nami, ki so bile od oblasti potrjene, da je nad 200 let star. Med papirjem je imel tudi svoj potni list iz leta 1733, ko je bil 37 let star. Edini sin mu je umrl leta 1824 star 92 let. V bolnišnico so ga morali prenesti, ker so mu udje popolnoma otrpeli.

— **Patrijičen milijonar.** Milijonar Pedro Alvarado iz Parrala, Mexico, ponudil je mehikanskemu predsedniku Porfirio Diazu 850 000 000 v dar, da poplača državne dolgove. Že pred par tedni je milijonar Alvarado finančnemu ministru ponudil imenovano svoto, kar je pa minister odklonil. Alvarado je obogatel vsled izkoriščanja rorov Palmiljo. On trdi, da mu je mehikanska zemlja dala one zaklade, radi česar si šteje v dolžnost del zakladov izročiti vladi v prid prebivalcev mehikanske zemlje. A vlada se brani njegovih darov.

— **Boj za alkohol.** V Hamburgu se je vnel srdit boj med alkoholizirajočimi trgovci in abstinenti. V nekem odnornem listu je bilo nedavno čitati sledeči članek: »Ničesar nimam proti temu, ako gospodje, ki so morda bolehnii ali pa so si v prejšnjih časih privoščili preveč dobrega, hočejo biti sedaj abstinentni ter se zbirajo v društvo. Le nam ostalim naj prizanesejo s svojo vsiljivostjo ter naj ne skušajo poboljšati vsega sveta. Gospodje iz društva protialkoholnih trgovcev so v kljub svoji zdržljivosti ostali še vedno trgovci ter se naj varujejo, samovoljno razdejati tako cvetočo trgovsko panogo, kakor je industrija pivovaren, žganjaren ter vinoreja. Da alkoholne pijače, zmerno uživane, niso škodljive, to vidim pri svojem starem dedu, ki bo o binkoštih 75 let star, a spi je vsak dan po večerji štiri veliko čaše groga. Tedaj le lepo oslasi trgovec ter uživati in živeti pustiti!«

— **Zamenjali soproge.** Premena je včasih dobra. O tem so že stari Rimljani dobro vedeli in zakonski možki so večkrat menjavali svoje ženske. Zakonska moža Henry Prosser in Earl Wright, katere sta v 30. letu svoje dobe, sta se še le sedaj prepričala, da se nista poročila s pravimi ženskami. Prosserju se je Wrightova soproga bolj dopadla in Wright je zopet mislil, da je Prosserjeva boljša polovica za njega pravi »angelo di Dio«. Pogodila sta se pa da bodeta svoje soproge zamenjala in Wright bi vrhu tega dobil za izvrstno premeno še lepo srebrno uro svojega tovariša. Pogodba je tudi obema ženskama ugajala. Ko je pa hotel drugi dan zjutraj Wright svojo bodočo povesti na svoj dom, se je ona temu upirala. Drugače pa Wrightova. Ona je podala Prosserju svojo roko in ošla z njim na ženitno potovanje s poulično železnico. O tem dogodku je danes Prosserjeva obvestila policijo in tako se je zvedelo o premeni žensk.

Književnost.

— **Mali vitez.** Tega Sienkiewiczovega romana, ki ga v slovenskem prevodu izdaja firma Kleinmayr & Bamberg je sedaj izšel peti seštevek. Cena sešitku 40 h.

— **Učna knjiga za babice.** Izdal dr. Alfred Valenta pl. Marchthurn, c. kr. profesor porodništva na učnem zavodu za babice v Ljubljani, vodja kranjske porodnišnice in oddelka za ženske bolezni. Z 51 slikami. V Ljubljani. Založil Oton Fischer. 1903. Strani 220 + 43. Cena vezanemu izvodu 7 K 20 h, s pošto 7 K 50 h. Ta lična knjiga je izšla danes. Ocenio iz strokovnjakega peresa priobčimo v kratkem.

— **Kakor je splošno znano, dajejo »Mauthnerjeva«** semena za repo za klajo veliki dobiček. Ravno tako izvrstna in nedosegljiva so Mauthnerjeva semena za zelenjavo in cvetlice. (309—24)

Telefonska in brzojavna poročila.

— **Gradec** 24. marca. Deželni zbor štajerski se snide v velikem tednu na kratko zasedanje. Na dnevnem radu bodeta proračunski provizorij in volitev deželnega odbora.

— **Dunaj** 24. marca. Listi trde, da hoče admiral Spaun, zapo-

vednik avstro-ogrsko mornarice, iti v pokoj. Naseliti se hoče v Gorici, kjer si je kupil vilo

Dunaj 24. marca. Železniško ministrstvo je izdalo posebne odredbe v varstvo potujočih otrok. Povod temu je slučaj, da so malo-pridni popotniki neko dekletce s frivolnim govorjenjem pokvarjali.

Dunaj 24. marca. Rumunska vlada je pri tovarni za orožje v Steyru naročila 61.000 Manlicherjevih pušk.

Praga 24. marca. „Katoličké Listy“ javljajo, da se je proti njihovemu uredniku začelo kazensko postopanje radi hudodelstva javne nemilosti, ker je pripovedoval, da je nemška hranilnica bankerotna in mu ni izplačala njegove vloge.

Budimpešta 24. marca. V mestu in v parlamentu vlada mir. V parlamentu se nadaljuje razprava glede izgradnje minolega petka, a zanimanja ni. Tudi visokošolci so odnehal in se hočejo omejiti na samo eno demonstracijo, ki jo v pripravi jutri pred hollywoodskim spomenikom.

Sofija 24. marca. Ministrstvo je odredilo, da se v lokalnih macedonskih odborov zaplenjeno orožje izroči vojni upravi.

Avstrijska specialiteta. Na železnicah bolesajočim ljudem priporočajo je porabo „Moll-ovega Seidlitz-praska“, ki je prekušeno domače zdravilo in vpliva na želedec krepilno ter pospešilo na prebavljenju in sicer z rastjo uspehom. Škatlica 2 K. Po poštne povzetki razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov prepat, zaznamovan z varnostno znamko in s podpisom.

„Le Griffon“
najboljši cigaretni papir.
Dobiva se povsod. 705-3

Dober tek
so podlage dobrega telesnega počutja in to si vsako pri dobi po pravilnem življenju rogške slatine iz „Tem-pel-“ (kot mešanica z vinom, konjakom, sadnim sokom itd.) ali iz „Styria-vreleca“ zdatno močnejša, prazna. (654)

Kalodont
neobhodno potrebna zobna Crème
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las
deluje najboljšje priznana
Tanuo-chinin tinktura
za lase
katere okrepčuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las.
1 steklenica z navodom 1 K.
Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.
Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specialitet, najfinejših parumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod i. t. d.
Dež. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1
poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubila mosta (204-10)

Darila.
Upravništvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gospica Kristina Demšar, učiteljica v Šmartnem pri Litiji 16 kron 83 vin. nabrano pri obnem zboru pevskega društva „Zvon“ v Zorčevi gostilni. — Gospod Ivan Gruntar v St. Jerneju na Dolenjskem 10 kron, darovala vesela družba, zbrana v gostilni g. Tavčarja v St. Jerneju. — Odbor „Narodne italnice“ v Kamniku povodom IV. redne seje v gostilni gospoda Jerale 8 kron, z glasom:
g. pl. Trnski: Uz svoj jezik, uz svojo svobodu pravo slič če svaki narod bla-gostanje.
Skupaj 34 kron 83 vin. — Živel zavedni podporniki ter naj bi bili v vspodbudo i drugim!

Ze osirotele otroke udove Kaprivo so nam izročili: gospa Franja dr. Tavčarjeva 5 K, gosp. Jelica Lozarjeva 5 K, gosp. dr. Ivan Tavčar 7 K, neimenovan 1 K. Skupaj 18 kron. — Srčna sva la v imenu sirot.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 24. marca 1903.

Naložbeni papirji.	Dinar	Blago
4 1/2% majeva renta	100 75	100 95
4 1/2% srebrna renta	100 75	100 95
4% avstr. krona renta	101 15	101 35
4% zлата	121 65	121 85
4% ogrska krona	99 50	99 70
4% zлата	121 65	121 85
4% posojilo dežele Kranjske	99 75	—
4 1/2% posojilo mesta Spljeta	100 —	—
4 1/2% Zadra	100 —	—
4 1/2% bos. herc. žel. pos. 1902	100 90	101 90
4% češka dež. banka k. o.	99 60	100 45
4% ž. o.	99 60	100 40
4 1/2% žast. pis. gal. d. hip. b.	101 10	102 —
4 1/2% pešt. kom. k. o. z	107 —	108 —
10% pr.	101 —	102 —
4 1/2% zast. pis. innerst. hr.	100 75	101 25
4 1/2% deželn. hranilnice	100 45	101 45
4 1/2% zast. pis. ogr. hip. b.	100 10	101 —
4 1/2% obl. ogr. lokalne železnice d. dr.	100 —	101 —
4 1/2% češke ind. banke	99 —	99 —
4% prior. Trst-Poreč lok. žel.	99 50	100 50
4% dolenskih železnic	304 25	306 25
3% juž. žel. kup. 1/4 1/2	100 65	101 65
4 1/2% av. pos. za žel. p. o.	—	—
Srečke.		
Srečke od leta 1854	178 —	188 —
„ „ 1860 1/2	184 —	188 50
„ „ 1864	247 —	252 —
„ tizsko	168 75	169 75
zemlj. kred. i. emisije	268 75	272 75
II.	266 —	270 —
ogrsko hip. banke	258 50	261 —
srbske & frs. 100 —	88 75	90 75
turske	122 10	123 —
Basilika	19 —	20 —
Kreditne	433 —	437 —
Inomoške	84 25	88 25
Krakovske	75 50	77 50
Ljubljanske	70 —	75 —
Avstr. rud. križa	56 —	56 —
Ogr.	27 50	28 50
Rudolfove	67 —	73 —
Salcburške	75 —	79 —
Dunajske kom.	439 —	443 —
Dejalice.		
Južne železnice	48 50	49 50
Državne železnice	693 50	694 50
Avstro-ogrsko bančne del.	1597 —	1607 —
Avstr. kreditne banke	690 50	691 50
Ogrske	750 50	751 50
Živnostenske	252 —	254 —
Premogopok v Mostu (Brux)	713 —	716 —
Alpinske montan	393 —	394 —
Praske želez. ind. dr.	1654 —	1664 —
Rima-Muranyi	486 —	487 —
Trboveljske prem. družbe	402 —	408 —
Avstr. orožne tovr. družbe	352 —	356 —
Češke sladkorne družbe	160 —	165 —
Valute.		
C. kr. cekin	11 33	11 37
20 franki	19 08	19 10
20 marke	23 42	23 50
Sovereigns	23 94	24 02
Marke	117 05	117 25
Laški bankovci	95 40	95 60
Rubliji	253 —	254 —

Žitne cene v Budimpešti.

dne 24. marca 1903.

Termin.				
Pšenica za april	za 50 kg	K	7 47	
„ „ april	„ 50	„	6 64	
Kornja	„ 50	„	6 19	
„ „ maj	„ 50	„	6 24	
„ „ junij	„ 50	„	6 24	
Oves	„ 50	„	6 04	
Efektiv.				
Mirno, nespremenjen o.				

Umrli so v Ljubljani:

Dne 22. marca: Neža Debeljak, zasebnica, 66 let Bleiweisova cesta 9. Ostarelost. V deželni bolnici.
Dne 20. marca: Ivan Rabolj, delavec, 62 let. Pljučnica.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 396,2. Srednji kračni tlak 758,0 mm.

Marc	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
21.	9. zv.	746,3	6,8	brezvetr.	jasno
22.	7. zv.	747,1	— 0,8	sl. svzhod	jasno
„	2. pop.	745,1	18,2	sl. svzhod	jasno

Srednja včerašnja temperatura 6,3°; normale: 4,4°. Mokrina v 24 urah: 0,0 mm

Zahvala.

Povodom smrti mojega preljubega soproga, gospoda

Frana Osredkar-ja
uslužbenca „Narodne Tiskarne“

izkazalo se mi je z obilno udeležbo pri pogrebu dragega ranjega toliko tolažilnega sočutja, da mi je prijetna dolžnost, izrekat i tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem svojo srčno zahvalo. Posebej in iskreno se zahvaljujem sl. požarni bramb i v Šiški, ki se je udeležila spreveda polnoštevilo z g. Viljemom Maurer-jem na čelu ter položila na krsto prekrasen venec. Srčna hvala vsem.

V Ljubljani, 24. sušca 1903.
Marjeta Osredkar.

Ivan Bricelj
Antonija Skrem
zaročena.
Ljubljana, 22. marca 1903. (836)

Mandolino

jako fini, star instrument, rabljiv tudi za dame, proda se po ceni.
Ponudbe pod: „M. K. 8“ na upravništvu „Slov. Narodae.“ (832)

Lepa, skoraj nova

oprava

se zaradi preselitve takoj proda na Sv. Petra nasipu št. 37 (pritličje). (806-2)

Mlad rujav pes

(Spitz) z rudečo ovratnico in zvončkom se je zgubil dne 23. t. m. Najditelj se prosi, da ga odda proti nagradi na novem strelišču pri Rezniku. (839)

4 pare čevljev

za samo 1 gld. 80 kr. vsled nakupa ogromne množine iz nekega konkurza se prodaja le kratek čas za to slepo ceno. 1 par čevljev za gospode in 1 par za dame za vezati z močno zbitimi podplat. Dalje 1 par modnih čevljev za gospode in 1 par za dame. Vsi 4 pari so veleelegantni in najnovejšega kroja. Velikost po želji. Posiljatev po povzetju.

Razpošiljalnica čevljev:
W. Buchbinder, Krakov 8.

Zamenjava dovoljena; tudi denar se vrne brez ugovora. (828)

Dolarje

kupuje po najvišjih cenah menjalnica

Arnold Reif
Dunaj, IV. Alleegasse 69. (6*7-6)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Bejaku.

Izvod iz voznega reda.

veljaven od dne 1. oktobra 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osonbi vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m jutraj osonbi vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonbi vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonbi vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Pizen, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonbi vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonbi vlaki: Ob 7. uri 17 m jutraj v Novomesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novomesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m jutraj osonbi vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Isl, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak. (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda.) — Ob 7. uri 12 m jutraj osonbi vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 17 m dopoldne osonbi vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago, Francove vare, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonbi vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonbi vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, Solnograda. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonbi vlaki: Ob 8. uri 44 m jutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne in ob 6. uri 50 m nvečer. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne in ob 6. uri 10 m zvečer. (1)

Najlepše likano perilo

se zajamči tudi nevaženi roki po jako priprosti uporabi svetovno slavnega

američanskega skroba na lesk

Fritz Schulz jun., Actiengesellschaft

Eger und Leipzig. 3 (660-1)

Le pristen, če ima vsak zavoj poleg stoječi Globus (varstveno znamko). V rudečastih zavojih à 100 gr. vsebine na prodaj v večini špecerijskih in drogerijskih trgovin in prodajalnic mila.

Zlata sretinja
Svetovna razstava Pariz 1900.

Kupim star, uže rabljen Break-voz

ali (840)

kočijaški voz brez strehe.

Fran Wisjan, sedlar
v Ljubljani, Rimska cesta šte. 11.

Motorni voz

z 2 sedežema (831-1)

se zelo po ceni proda.

Poizve se pri tvrdki **Josip Kolar** in drug, Ljubljana.

Več dobrih

krojaških pomočnikov

za uniforme in civilne obleke vsprejme takoj (841-1)

Jos. Rojina v Ljubljani Šelenburgove ulice.

Velika dunajska strojnica za izdelovanje orodja išče za Kranjsko spretnega

podzastopnika

upeljanega tehnika. Ponudbe sprejema pod: „W. Z. 1941“ Rudolf Mosse, Dunaj I., Seilerstätte 2. (829-1)

Učenca

14-15 let starega, inteligentnega, iz dobre hiše, sprejme takoj trgovina špecerijskega blaga (820-2)

Makso Lavrenčič
Ljubljanska Dolenjska cesta 4.

Spretnega krojaškega pomočnika

sprejme takoj.

Plača na dan ali od kosa. (813-3)

Franc Kraigher
krojač

Kongresni trg št. 5 v Ljubljani.

Razglas.

Ker ni bil občni zbor „Slovenske posojilnice v St. Jerneju“ dne 22. sušca sklepčen, se isti s tem vnovič razglasi glasom § 35 zadržnih pravil, in sicer

dne 5. aprila 1903

takoj po popoldanski službi božji v starem šolskem poslopju.

Dnevni red ostane nespremenjen. (837)

Načelnstvo.

Vabilo.

Okr. hranilnica in posojilnica v Idriji

registrovana zadruga z neomejeno zavezo naznanja, da bode imela svoj

redni občni zbor

v nedeljo, dne 5. aprila 1903 ob 1. uri popoldne v dvorani mesne hiše.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnstva.
2. Poročilo nadzornstva o računskem sklepu.
3. Odobrenje računov.
4. Dovoljenje podpor.
5. Volitev ravnateljstva in nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Idrija, dne 23. marca 1903. (838)

Načelnstvo.

Od c. kr. finančnega ministrstva imenovano priglaševališče za konverzijo 4-2% obveznic skupnega državnega dolga

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA
LJUBLJANA
Špitalske ulice šte. 2.
preskrbuje konverzijo skupne rente brez katich troškov.

Blizu Bleda, 1/4 ure od prihodnjega blejskega kolodvora se odda v najem

gostilna.

Naslov se poizve v upravnistvu „Slov. Naroda.“ (825-1)

Trgovski pomočnik

špecerist, nemščine in slovenščine vešč, želi svojo službo v šestih tednih spremeniti. (783-3)

Ponudbe se pošljejo takoj pod „P. G.“ na upravnistvo „Slov. Naroda.“

Kdor želi prave, dobre in fine

slivovke

ali **tropinovke** več kot polovico hektolitra skupaj od izdelovalca kupiti, naj se obrne na lastnika grajščine „Orehovca“, g. Drag. Fröhlich-a pošta Sv. Peter-Orehovca na Hrvatskem. (614-8)

Prav lepega, hribovskega, dobro izsušenega

ovsa

za seme proda trgovec **Tomo Tollazzi** v Dolenjem Logatcu. Cena po dogovoru. (827-1)

Mlin na Bledu

s 4 tečaji in z vrhom okrog mlina se takoj proda. Tudi se proda

hiša

s 5 sobami, kuhinjo in hlevom za 10 konj. (816-2) **Dragotin Repe.**

Trgovina gostilna in hiše

na prodaj ali v najem pod jako ugodnimi pogoji.

A. Casagrande

Ajdovščina, Primorsko (nova železniška postaja). 721-5

Stavbinske svetilnice, tovarniške in delavniške svetilnice, laterne in pečnice za kuhanje. Pojasnila zastoj in poštne prosto.

Gerson, Boehm & Rosenthal tovarna za kovinske izdelke Dunaj, XX. 5 (745-1)

Radi pomanjkanja prostorov prodajam

vse pohištvo

kar ga je v zalogi za lastno ceno.

Fran Burger, mizarstvo Spod. Šiška. (736-5)

V prosep „Ustredni Matice Školske“.

Humpolško lodensko blago.

Moderno sukno za obleke iz čiste ovčje volne razpošilja po zelo nizkih cenah (763-2)

Karol Kocian

tovarna za sukneno blago v Humpolcih na Češkem. Vzorci na zahtevanje franco.

FR. P. ZAJEC
Ljubljana
Stari trg št. 28
urar, trgovec z zlatino in srebrnino in z vsemi optičnimi predmeti.
Nikelasta remontoar ura od gl. 1-30.
Srebrna cilind. rem. ura od gl. 4-11.
Ceniki zastoj in franko.

MODERCE

natančno po životni meri za vsako starost, za vsaki život in v vsaki facon

HENRIK KENDA v Ljubljani, Glavni trg 17.

Važno! Za Važno!
gospodinj, trgovce in živinorejce.
Najboljša in najcenejša postrežba za droge, kemikalije, zelišča, cvetja, korenine itd. tudi po železnici, svetle vode in zobni prašek, ribje olje, redilne in posipalne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, fotografirane aparate in potrebščine, kirurška obvežila vsake vrste, sredstva za desinfekcije, vosek in paste za tla itd. — Velika zaloga najfinjšega rumna in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod in solij za kopel.
Oblastv. konces. oddaja strupov.
Za živinorejce posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna sol, soliter, encjan, kolmož, krmilno apno itd. — Vnanja naročila se izvršujejo točno in solidno.
— Drogerija —
Anton Kanc
Ljubljana, Šelenburgove ulice 3.

Klobuke
najnovejše facone
priporočila po najnižji ceni
Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg 11.

Anton Presker
krojač in dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov Ljubljana, Sv. Petra cesta 16
priporočila svojo veliko zalogo gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov i. t. d.
Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Trgovski pomočnik
želi sedanjo službo premeniti ter vstopiti v špecerijsko in železninsko trgovino.
Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda.“ (814-3)

Gospodična

priključive zunajnosti, izobraženega vedenja, katera zna tudi šivati in vsa ročna dela, želi primerne službe v Ljubljani kot prodajalka ali kasirka
Prijazne ponudbe naj se adresirajo pod „M. K. 200“, poste rest., Celje. (824-2)

Postranski zaslužek
100 do 200 K mesečno lahko doseže vsakdo, ki ima znanje s prevzetjem **zastopstva** za nove patentirane predmete ki se lahko povsod prodajajo.
Visoka provizija ozir. primerna gotova plača je zagotovljena.
Ponudbe z navedbo o dosežanju poslovanja je pošiljati pod šifro: „Postranski zaslužek 100“ na Grégerjevo anononno pisarno v Pragi, Heinrichgasse št. 19. (787-3)

GRAND PRIX
Pariška svetovna razstava 1900.

Svetovnoslavna ustna voda.
Dobiva se povsod. (231-17)

Predno drugod
kupite olje, poskusite prej svetovnoznanostvrdko:
„The Russian-American Oil-Company Ltd.“
Ta družba razpošilja:
Olje za parne cilindre za prevroč par, kakor tudi **olje za stroje in vretena.**
Naša olja so čudovito ceno ter se z njimi mnogo več prihrani, kakor pa z drugimi fabrikati te vrste, in so priznana najboljša olja sedanosti.
Popolna priznanja iz vse Evrope so na razpolago. (693-3)
Zastopnik:
Mihael Kastner v Ljubljani.

Ženitna ponudba.
Trgovec in posestnik s premoženjem 150.000 kron, star 30 let, išče radi pomanjkanja znanja tem potom gospico, staro 18-26 let, domače vzgojeno, lepega vedenja in dobrih lastnosti, ki naj bi imela premoženja od 30.000 kron naprej. Vešča mora biti slovenščine in nemščine ter imeti veselje do gospodinjstva in trgovine. Ponudbe s sliko in pravim naslovom pod „Resnost“ na upravnistvo „Slov. Naroda“ do konca t. m. Tajnost se jamči s častno besedo.

Dragotin Puc
tapetar
zaloga pohištva mizarске zadruge v St. Vidu
pri Ljubljani
Ljubljana
Gradišče št. 5.

Jernej Bahovec
trgovina v papirjem, pisalnim in risalnim orodjem v Ljubljani
Sv. Petra cesta št. 2
Filijalka:
Resljeva cesta št. 7
priporočila:
Najboljše urejeno zalogo različenega papirja, trgovskih in poslovnih knjig, solskih zvezkov, bilježnic, črnila itd.
Katekizme in solske knjige za ljudske šole.
Molitivnike v raznih vezeh. Tiskovine za gospode odvetnike in c. kr. notarje.
Fotografirane aparate ter k temu potrebne predmete.
Kipe slovenskih literatov. Razno gatanje. blago itd.
Nizke cene, točna in solidna postrežba.

Lepoto
politi napravi cvetlično milo za umivanje obraza
„Aida“
à 60 vin.
Dobiva se samo:
v lekarni „pri orlu“
mag. pharm. **Mardetschlager**
nasled. Svobode v Ljubljani.
Istotam se dobivajo tudi ceniki (knjižice) s kratkim navodilom o negovanju zob, las in polti, z malim koledarjem zastoj in po pošti.

Klobuke in najboljše
Vse vrste za gospode in dečke izdelke prvih avstrijskih, nemških, italijanskih in angleških tovarnic razpošilja in po najnižji ceni
C. J. HAMANN
Mestni trg št. 8.
Zaloga klobukov
c. kr. privilegovanih dvornih klob. tovarn W. Plass, Dunaj, in J. Pfeiffer, Gradec.
Klobuki se po lastni želji daje in po lastni napovedi obliki izdelujejo in po lastni izbiri klobuki v papirju.

Jv. Seunig
trgovec z usnjem na drobno in debelo 13
v Ljubljani, Stari trg št. 7
priporočila
olje zoper prah
dosedaj najboljše, presto benecina, smole, petroleja ter kerlin brez konkurence, brez vsacega duha po najnižjih cenah:
1 kg. 80 h, 50 kg. à 70 h, pri nakupu večje množine še ceneje.
Novo! Patentirano Novo!
nepremočljivo mazilo za počrnenje rujavih čevljev, usnja itd.

Sode
dobre in močne, od 600 do 700 litrov
proda po nizki ceni 787-3
Fran Cascio, Vegove ulice št. 10.
Mlad trgovski pomočnik
vešč trgovine mešanega blaga in deželnih pridelkov, želi službe, vstop takoj. (782-3)
Naslov v upravnistvu „Slovenkega Naroda.“

V hiši št. 8 Šelenburgove ulice s II. nadstropju je lepo
stanovanje
obstoječe iz 4 sob s kuhinjo ali pa s 1. majem 1903 oddati.
Ogleda se lahko vsak dan od 11 do 12. ure dopoldne. (811-3)
Poskusite
J. Klauerjev, Triglav
pristni rastlinski liker.
Oživlja želedec.
Budi tek in prebavo.
Daje dobro spanje.
Edino pristen od založnika:
Edmund Kavčič
v Ljubljani. (11-07)

Spretno, solidno
potovalne uradnike
(akviziterje)
za vse zavarovalne stroke vsprejme proti visoki proviziji, sčasoma tudi stalno plačo, tukajšnji glavni zastop stare, na Kranjskem že dolgo poslujoče tu zemske zavarovalnice.
Lastnoročno pisane ponudbe naj se pošiljajo pod: „akviziter 25“ upravnistvu „Slov. Naroda.“ (608-12)
Sprejme se takoj
prodajalka
popolnoma zmožna slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi in nekoliko korespondence vajena v trgovino z mešanim blagom pod ugodnimi pogoji. (793-3)
Biti mora dobra prodajalka pri manufakturnem blagu. Nastop takoj.
Ponudbe s sliko na upravnistvo „Slov. Naroda“ pod „št. 793“.

! Lepota !
! Mladostna svežost !
Kdor si hoče odpraviti pike na obrazu, ogrce, sojede, rdeč nos, raskavo, razpokano in nečisto kožo, pleše na glavi, luske in izpadanje las naj pošlje svoj naslov
M. FEITH-u, Dunaj, VI.
Mariahilferstrasse 45.
Zastoj dobi vsakdo „Navodilo za gojitev lepote“ tako tudi poskus izvrstnega kozmetikuma ako vpošlje 30 h. v znakmah za porto in stroške. (611-4)

V hiši št. 21 na Kuhnovi cesti, na sproti domobranski vojašnici, se odda od 1. avgusta t. l. lepo zračno in na solnčni strani ležeče
stanovanje
obstoječe iz 3 sob, kuhinje, shrambe in pritlikin s posebnim vrtom in pavilonom vred za skupno letno svoto 280 gld. inclus. gosačine, vodarine in vseh postranskih stroškov, mirno in solidni stranki
v najem.
Poizvedbe pri hišnem gospodarju v I. nadstropju iste hiše. (740-4)

Franz Wilhelms
odvajajoči čaj
FRANCA WILHELMA
lekarnarja, c. kr. zalagatelja
Neunkirchen, Spod. Avstrijsko
se dobiva v vseh lekarnah v zavetkih po 2 K avstr. velj. c (2721-10)
Kjer se ne dobi, se pošlje najravnost. Poštni colli = 15 zavetkov K 24, franko na vsako avstr. ognensko pošto postajo.
Kot znamenje pristnosti je na zavetkih vtisnjen grb trike obine Neunkirchen (devet cerkev).

Jako zabavni
koncertni aparati
s ploščami.

govori,
se smeje,
poje in
žvižga.

**aparati kakor kaže podoba
stane 75 K.**

Večji aparati, kakor tudi
automati za gostilničarje
do 240 K. (732-4)

Prodaja tudi na obroke.

Velika izbira
gramofonskih plošč.

Zamenjava starih plošč.

• Ceniki zastoj. •

RUDOLF WEBER
urar v Ljubljani, Stari trg šte. 16.

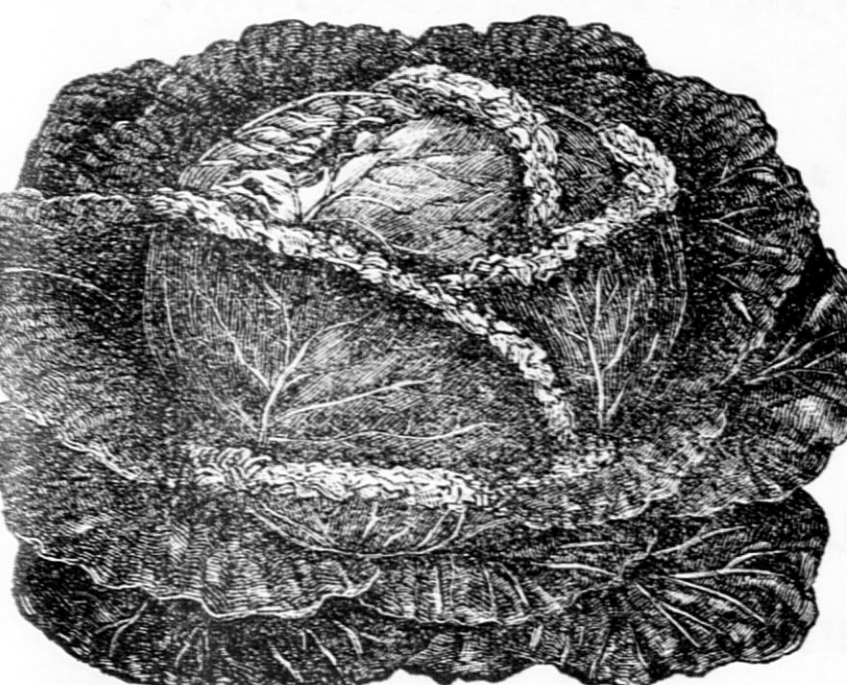
Pomladna in letna sezija!

Nežne novosti

slamnikov za dame in deklice

v bogati zalogi po zmernih cenah priporoča

J. Wanek, modistinja.

Priporočilo!

Podpisani priporočam
svojo bogato zalogo

semen

ki je edina na Kranjskem strokovno urejena trgovina s semeni ter imam vsa krmna, zelenjadna in cvetlična semena, prava in dobro kalilna, za katerih kakovost jamčim.

Nadalje imam mnogovrstne cvetlice v loncih ter sveže in suhe palme. Tudi izdelujem sveže in suhe vence

in šopke s trakovi in napisi in sploh vse v mojo stroko spadajoče predmete po najnižjih cenah.

Ilustrovani ceniki za l. 1903 se dobivajo brezplačno.

Za obilno naročbo se priporoča z odličnim spoštovanjem

Alojzij Korsika
umetni in trgujoči vrtnar v Ljubljani.

Znamenitost glavnega mesta

Ljubljane

je zelo efektna razsvetljava à la Pariz

„Angleškega skladišča oblek“

O. Bernatović
na Mestnem trgu šte. 5

ki je opremljeno z najnovejšimi, najelegantnejšimi in najlepšimi konfekcijskimi oblekami za gospode, dame in otroke.

Največja izbira. Čudovito nizke cene.

K ogledu vabi najvljudneje s spoštovanjem

Oroslav Bernatović.

Prva tržaška destilerija za konjak
CAMIS & STOCK v Barkovljah pri Trstu
priporoča domači

zdravilni konjak

po francoskem sistemu samo v izvornih steklenicah z nadzorstvenim zamašenjem preiskovalnice za živila in jestvine, Dunaj IX, Spitalgasse 31

ki je odobrena od vis. c. kr. ministrstva notranjih zadev. 1 steklenica 5 K, 1/2 steklenice 2-60.

V Ljubljani se dobiva pri trdkah: **J. Jebračin, Kham & Murnik, S. Kordin, A. Lilleg, A. Šarabon, Viktor Schiffer, F. Terdina.** (48-22)

Mehanik Ivan Škerl
stanuje samo

Opekarska cesta št. 38.

Šivalni stroji po najnižji ceni.
Blekiti in v to stroko spadajoča popravila izvršuje dobro in ceno.

Pneumatik gid. 4-50.

A. KUNST
Ljubljana

Židovske ulice 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakešna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamenujejo. -- Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vposlati.

Ign. Fasching-a vdove
ključavničarstvo

Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)

priporoča svojo bogato zalogo

stedičnih ognjilo

najprilprostejših kakor tudi najfinjših, z žolito medjo ali mesingom montiranih za oblake in pečnicami ali kahlami. Popraviljanja hitro in po ceni. Vnanja naročila se hitro izvrše.

Alojzij Kraczmér
prodaja in izposojevalnica
glasovirjev in harmonijev
Ljubljana Sv. Petra cesta 6.

Največja zaloga
glasbenega orodja.

Lastna delavnica za popraviljanje.

Zastopnik c. kr. dvornega in komornega tovarnarja glasovirjev:

L. Bösendorfer.

Ubiralec glasovirjev v glasbenih zavodih „Glasbena Matica“ in „Filharmonično društvo“ v Ljubljani

Modni kamgar. Loško sukno.

Ostanki
za polovico cene

Sukneno blago
za moške obleke
po najugodnejši ceni

priporoča

R. Miklauc
Ljubljana 13
Špitalske ulice šte. 5.

Najnižje cene Največji izbor

Srebro Izdelovanje

Preobleke Popravila

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg.

Joynson-ov pristen angleški pisemski papir.

Najfinejši papir za bančno pošto, za pisalne stroje in za risanje ter pivni papir.

Opreme papirja v najboljših škatljah.

Dobiva se po vseh boljših trgovinah s papirjem. (733-5)

Ww. Joynson & sin
St. Mary-Cray (Kent)
Angleško.
Podružnica na Dunaju, I. Elisabethstrasse.

Št. 9634. **Volitveni razpis.** (833-1)

V smislu § 17. občinskega volilnega reda za deželno stolno mesto Ljubljano daje se na znanje, da se bodo

letošnje dopolnilne volitve

v občinski svet vršile v veliki dvorani »Mestnega doma« na Cesarja Jožefa trgu in da bodo volili:

dné 20. aprila III. volilni razred;
dné 22. aprila II. volilni razred;
dné 24. aprila I. volilni razred;

vselej od osmih do dvanajstih dopoldne.

Tretji in drugi volilni razred bodeta volila v dveh oddelkih in pripadajo prvemu oddelku volilci od A do incl. L, ki bodo imeli dohod na volišče po stopnjicah ob Strelških ulicah, drugemu oddelku pa volilci od M do incl. Ž, ki bodo imeli dohod po stopnjicah nasproti mestni ledenici.

Ako bi bilo treba ožje volitve, vršila se bodo dan po prvi volitvi, to je dné 21., oziroma 23. in 25. aprila t. l., ravnotam, kot prvotna volitev in tudi od osmih do dvanajstih dopoldne.

Iz občinskega sveta izstopijo letos nastopni gospodje občinski svetovalci, in sicer izmed izvoljenih:

a) iz III. volilnega razreda:
Ivan Škerjanc in Jernej Žitnik;

b) iz II. volilnega razreda:
Ivan Plantan in Andrej Senekovič;

c) iz I. volilnega razreda:
Ivan Seunig, dr. Josip Starč, Ivan Velkoverh in Franc Žužek.

Med letom se je odpovedal in kmalu potom tudi umrl občinski svetovalec g. **Franc Trdina**, ki je bil leta 1900 v III. volilnem razredu izvoljen za dobo treh let, ki bi mu bila torej volilna doba tudi letos potekla.

Voliti bo torej v III. razredu troje, v II. dvoje in v I. četvero občinskih svetovalcev — vseh devet na dobo treh let.

Mestni magistrat ljubljanski
dne 12. marca 1903.

J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice

pristine samo z rudečim nadpisom „J. Pserhofer“ na pokrovu vsake škatljice.

Te že mnoga leta razširjene kroglice so staro slavno, lahko odvajalno in po mnogih zdravniških občinstvu priporočeno sredstvo. Te kroglice čini tako lahno, da ne povzročajo niti najmanjših bolečin in jih jemljejo celo otroci brez vsakega pomisleka.

J. Pserhoferjeve odvajalne kroglice so občinstvu znane tudi pod imenom **Pserhoferjeve kroglice** in se že več ko 100 let edino in le pristno izdelujejo v

J. Pserhofer-jevi lekarni
Dunaj I, Singerstrasse 15. (762-2)

Eden zvitok s 6 škatljicami velja K 2-10.

Maj ko en zvitok se ne razpošilja.

Pri predpošiljavi denarja stane s poštnino prosto pošiljati:

1 zvitok kroglice	K 2-60	4 zvitki kroglice	K 8-90
2 zvitka	4-70	5 zvitkov	10-50
3 zvitki	6-80	10	18-50

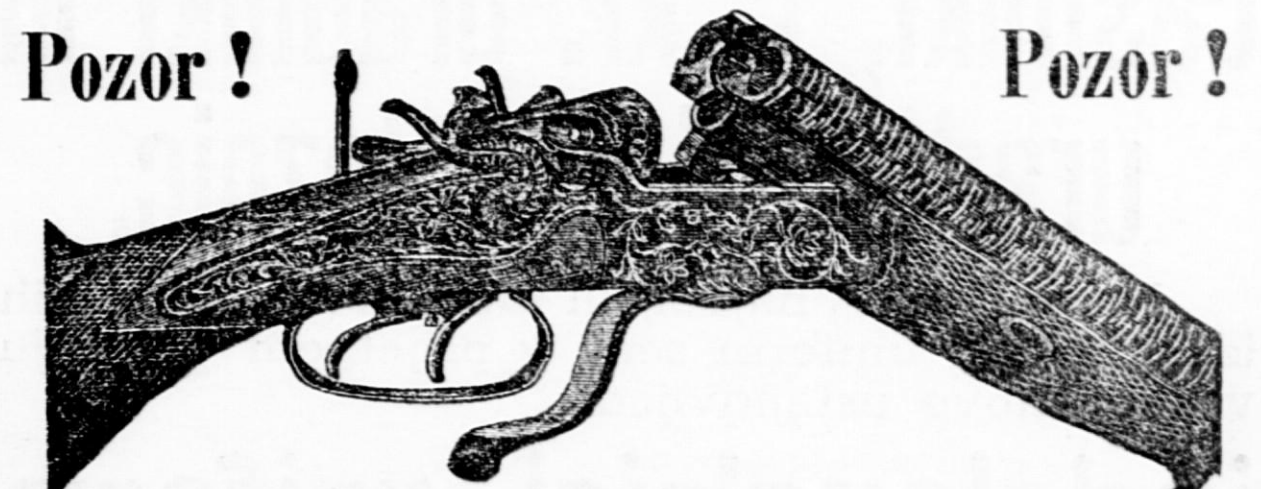
Posebno priporočljive specialitete so še:

J. Pserhoferjev balzam zoper ozeblino s poštnino prosto pošiljati K 2-15

J. Pserhoferjeva grenka želodčna tinktura zbudljivega učinka na želodec poštne prosto pošiljati 12 steklenic proti predpošiljavi K 5-—

J. Pserhoferjev balzam zoper rane 12 steklenic poštne prosto proti predpošiljavi K 3-40

Pozor!

Pozor!

Priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovejših sistemov in največje vrste, revolverjev i. t. d., vseh pripadajočih rekvizitov in municije, posebno pa opozarjam na

troceevne puške

katere izdelujem v svoji delavnici in katere se zaradi svoje lahkote in priročnosti vsakemu najbolje priporočajo.

Ker se pečam samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoča naročila in poprave točno, solidno in najceneje.

Z velespoštovanjem (543-10)

Fran Sevčik
puškar v Ljubljani, v Židovskih ulicah.

Ilustrovan cenik se pošilja na zahtevo zastoj.

Slavnemu občinstvu vljudo naznanjam, da bode gospod

Fran Remic iz Postojne

s 1. aprilom 1903

gostilno pri „Novem svetu“

prevzel in bode točil najboljša pristna vina. Istotako se bode tudi vedno skrbelo za najboljša in najokusnejša jedila.

Z odličnim spoštovanjem

(823-2)

Anton Gorše, kantiner.

Konfekcija
otroških
oblek.

A. Haring

Pletenje
s
strojem.

priporoča p. n. naročnikom

obleke za deklice in dečke jopice, pelerine, plašče iz piké, čepice, avbice po solidnih cenah.

Nogovice, obujke domačega izdelka iz najboljšega pletena. Nogovice najfinije do najnižje vrste sprejemajo se v dopletenje.

Tudi se dekliske obleke, plašči in jopice izvršujejo po meri. (750-4)

Ljubljana, Lattermannov drevored.

Se malo časa!

Viktorina Collignon
iz Pariza.

najtežje in najlepše orjaško dekle na svetu, ki je bilo leta 1900 na svetovni razstavi v Parizu z zlato svetinjo odlikovano, je 17 let staro in ima ogromno težo 416 funtov. Obseg preko prs meri 2 metra in 2 cm. Bedre so močnejše, ko prsi normalnega človeka.

Mlada orjakinja ne more v noben železniški voz vstopiti in potrebuje dva stola pri sedenju. Cenjena gospoda se najljubše vabi, da obišče ta svetovni čudež.

Vstopnina: I. prostor 20 kr., II. prostor 10 kr. Odprto od 2. ure popoldne do 9. ure zvečer. (760-5)

Ravnateljstvo.

Naznanilo.

Ivan Puch, prva tovarna koles v Gradcu

naznanja slavnemu občinstvu, da je podelila

zastopništvo za vso Kranjsko

svojih slavni, dosedaj neprekošenih koles pod obče znano znamko

JOH. PUCH v GRADCU

strokovnjaku gospodu

(835-1)

Franu Čudnu v Ljubljani

pri katerem so tudi najnovejši modeli vsacemu na ogled razpostavljeni.

Največja zaloga navadnih do najfinjših
otroških vozičkov
in navadne do najfinije

žime.

M. Pakič
v Ljubljani.

Neznanim naročnikom se pošilja s povzetjem.

**Zahtevajte
pravo**

**Ciril-Metodovo
kavino primes**

katero priporoča domača

**I. jugoslov. tovarna za
kavine surogate**
v Ljubljani.

Zahtevajte jo povsod!!

Krasno izbero

**konfekcije
za dame in deklice**

kakor tudi

**manufakturno blago
perilo**

vsakovrstne preproge

i t. d.

priporoča

Anton Schuster

Ljubljana

Špitalske ulice šte. 7.

• Solidno blago. •

• Nizke cene. •

Veliko zalogo

rokavic za dame in gospode

**kravat za gospode
toaletnega blaga**

dalje

ščetic za zobe, glavnikov, dišav, mil itd. itd.

iz najbolje renomiranih tovarn priporoča

Alojzij Persche

Ljubljana

Pred škofijo št. 21.

Pod trančo št. 2.

Klobuke

**cilindre, čepice
in slamnike**

v najnovejših faconah in v veliki izbiri

13 priporoča

Ivan Soklič

Pod trančo št. 2.

Postaja elektr. železnice.

Žrebanje nepriklono
23. aprila 1903.

Glavni dobitnik

kron **40.000** kron

Srečke za grejalnice (Wärmestuben)

po 1 krono

priporoča (810-2)

J. C. Mayr v Ljubljani.

Vsi dobitki se izplačajo od založnikov v gotovini po odbitku 10%.

Emajlirani in porcelanasti

higijenični pljuvalniki

natančno po predpisu

v največji izbiri

se dobivajo najcenejše pri tvrdki

Fran Kollmann

trgovec s steklenino in s porcelanom

v Ljubljani, Mestni trg. (592-8)

Kazenski zagovornik

dr. Iv. M. Friber

v pisarni odvetnika

dr. Fran Stor-a

v Ljubljani

(760-3)

Križevniške ulice št. 2.

Važno za gospode!

Novo!

Novo!

Vljudo naznanjam, da sem v I. nadstropju svoje trgovine

→→ Pred škofijo šte. 1 →→

otvoril

**posebni oddelek za vsakovrstno
sukneno blago**

ter sem se potrudil, svoje skladišče dopolniti z najnovejšim, najmodernejšim tu- in inozemskim blagom od najfinije do najceneje vrste, tako da sem v prijetnem položaju ustreči vsem zahtevam.

Poskusite enkrat, ako kaj potrebujete, z mojim vsakovrstnim suknem blagom in prepričali se bode, da Vas bode zadovoljila moja velika izbira, kakor tudi kakovost in cene kar najbolje.

K prijaznemu ogledu vabi najljubše

J. Grobelnik, Ljubljana.

Blago iz lanske sezije 20% in sukneni ostanki 30% ceneje.

Vzorci na deželo zastoj.

(680-9)

P. n. gospodje

**častniki, c. kr. uradniki in
uradniki drž. železnic.**

Po pridobitvi najboljših moči prvih dunajskih izdelovalnic uniform sem v prijetnem položaju v svoji novo ustanovljeni

izdelovalnici uniform

vsem zahtevam glede izdelovanja uniform ugoditi in prosim torej za naklonitev cenj. naročil.

JOS. ROJINA

LJUBLJANA

Šelenburgove ulice št. 5.

(728-4)

Naznanilo.

Kdor

hoče poceni in dobro blago, naj naroči moj novi cenik, ki ga pošljem zastoj.

Posebno priporočam

novosti v stenskih urah z novim stolpovim bitjem.

Šivalni stroji Singer in vse druge vrste

prilavne za domačo rabo, po zelo nizkih cenah.

Vsa popravila točno in cenó. Umetna delavnica v I. nadstropju.

Za obilen obisk se najtopleje priporočam.

FRAN ČUDEN

urar, trgovec in posestnik v Ljubljani, Mestni trg

eksportna tvrdka na debelo in na drobno, član švicarskih tovarn „Union“

založnik c. kr. dolenskih železnic. (42-21)